

ES uzdevumi un prioritātes

Eiroparometra ziņojums
2026. gada jūnijs



Eiropbarometra zibensap
ES uzdevumi un prioritātes

Aptauja, ko pēc Komunikācijas ģenerāldirektorāta pieprasījuma veica Demoskopija (COMM ĢD Sabiedriskās domas un pilsoņu iesaistes nodaļa)

Šis dokuments neatspoguļo Eiropas Komisijas viedokli. Tajā ietvertās interpretācijas un viedokļi ir tikai autoru interpretācijas un viedokļi.

Projekta nosaukums

Eiropbarometra zibensaptauja Nr. 584 "ES problēmas un prioritātes"

Ziņojums

LV

Kataloga numurs

NA-01-26-031-EN-N

ISBN

978-92-68-41278-7

doi: 10.2775/2560997

© Eiropas Savienība, 2026. gads

<https://europa.eu/eurobarometer>



*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Dokumentu sagatavoja Pierre Dieumegard Europokune - Europe Together un [Europe Democracy Esperanto](#).

Šā "pagaidu" dokumenta mērķis ir ļaut lielākam skaitam cilvēku Eiropas Savienībā iepazīties ar dokumentiem, ko sagatavojusi Eiropas Savienība (un ko finansē no viņu nodokļiem).

Ja tulkojumu nav, iedzīvotāji tiek izslēgti no debatēm.

Šis dokuments "Eiropbarometre" [pastāvēja tikai angļu valodā](#) pdf datnē. Sākot ar sākotnējo failu, mēs izveidojām nepāra failu, ko sagatavoja Libre Office programmatūra, lai veiktu mašīntulkošanu citās valodās. Rezultāti tagad ir [pieejami visās oficiālajās valodās](#).

Vēlams, lai ES administrācija pārņemtu svarīgu dokumentu tulkošanu. "Svarīgi dokumenti" ir ne tikai tiesību akti un noteikumi, bet arī svarīga informācija, kas vajadzīga, lai kopīgi pieņemtu uz informāciju balstītus lēmumus.

Lai kopīgi apspriestu mūsu kopīgo nākotni un nodrošinātu uzticamus tulkojumus, starptautiskā valoda Esperanto būtu ļoti noderīga tās vienkāršības, regularitātes un precizitātes dēļ.

Sazinieties ar mums:

[Kontaktu nin-Ek ! Eŭropo kune!](#)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Satura rādītājs

Ievads.....	4
Galvenie konstatējumi.....	6
1. Iedarbība un riski, ar kuriem bērni saskaras sociālajos medijos.....	8
1.1 Nepatiesas un maldinošas informācijas parādīšanās tiešsaistē un atbildes uz to.....	8
1.2 Riski, ar kuriem bērni saskaras tiešsaistē, un viņu aizsardzība.....	12
2. Demokrātijas un tiesiskuma uztvere.....	15
2.1 Demokrātijas pīlāru noteikšana.....	15
2.2 Jaukta apmierinātība ar tiesiskumu valstu un ES līmenī.....	17
2.3 Skepticisms pret pilsoņu rīcību, lai ietekmētu ES lēmumu pieņemšanu.....	21
3. Enerģētikas krīze.....	24
3.1 Atjaunojamie energoresursi - galvenais pasākums, lai atteiktos no fosilā kurināmā.....	24
3.2 Enerģijas cenu pieaugums: samazināt patēriņu, nevis strukturālas pārmaiņas.....	26
4. Tirdzniecības politikas un ekonomiskās suverenitātes uztvere.....	28
4.1 Sadarbība tirdzniecības sarunās.....	28
4.2 Tirdzniecības attiecību dažādošana.....	30
5. Uzskati par galvenajām ES problēmām.....	31
5.1 Eiropiešu priekšstati par ES galvenajām problēmām.....	31
5.2 Prioritātes, ko eiropieši sagaida no ES.....	35
6. ES drošība un aizsardzība.....	38
6.1 Priekšstats par valsts drošības apdraudējumu un atbalsts ES aizsardzības autonomijai.....	38
6.2 Uzticēšanās Eiropas Savienībai drošības un aizsardzības stiprināšanā.....	41
7. Tehniskās specifikācijas.....	44
8. Aptaujas anketa.....	46

Ievads

Eiropas Savienība pašlaik piedzīvo būtiskas politiskās, ekonomiskās un sociālās nenoteiktības periodu. Drošības un aizsardzības jautājumi, stratēģiskā autonomija, enerģētikas spiediens, konkurētspēja, demokrātiskā noturība un dezinformācija ir kļuvuši par centrālo jautājumu publiskajās debatēs par ES nākotni. Šis konteksts ir atspoguļots jaunākajos Eiropas Komisijas datos: 68 % eiropiešu piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta pašreizējā starptautiskajā kontekstā, un tam piekrīt visas dalībvalstis.¹ Šajā kontekstā iedzīvotāju uztvere sniedz svarīgu norādi par to, kā dalībvalstīs tiek izprasta ES loma, stiprās puses un neaizsargātība. Iepriekšējā Eiropas Komisijas ziņojumā, kas publicēta 2025. gada septembrī, jau tika pētīti iedzīvotāju viedokļi par Eiropas Savienības nākotni, tostarp viņu optimisma līmenis, viņu novērtējums par ES galvenajām stiprajām pusēm un problēmām un viņu cerības attiecībā uz galvenajām politikas prioritātēm. Tās rezultāti parādīja, ka šīs tēmas joprojām ir svarīgas, un apstiprināja nepieciešamību uzraudzīt, kā strauji mainīgajā vidē attīstās sabiedriskā doma.

Tāpēc Eiropas Komisija sāk jaunu Eiropas Komisijas ziņojumu, lai atjauninātu un padziļinātu pieejamos pierādījumus par iedzīvotāju viedokļiem attiecībā uz problēmām un prioritātēm, ar kurām Eiropas Savienība saskaras 2026. gadā. Aptaujā tiks novērtēts, kā cilvēki visās 27 ES dalībvalstīs uztver galvenās problēmas, ar kurām saskaras Savienība, kurām jomām, viņuprāt, būtu jāpievērš prioritāra uzmanība, un kā viņi redz plašāku ES virzienu, reaģējot uz pašreizējo un jauno spiedienu. Tā arī saglabās ierobežotu skaitu iepriekšējā viļņa tendenču rādītāju, ļaujot laika gaitā novērtēt izmaiņas atsevišķos galvenajos tematos, piemēram, optimisms par ES nākotni, apzinātās stiprās puses un problēmas, politikas prioritātes, demokrātija, ekonomiskā uzticēšanās un drošība. Vienlaikus anketā tiks aplūkoti jautājumi, kas ir īpaši svarīgi pašreizējai darba kārtībai, tostarp aizsardzība,

stratēģiskā autonomija, ES pozīcija pasaulē, enerģētikas krīze, inovācija, vienkāršošana un dezinformācija. Rezultāti sniegs savlaicīgus un salīdzināmus pierādījumus, lai atbalstītu Komisijas stratēģiskās pārdomu un komunikācijas darbības pirms runas par stāvokli Savienībā 2026. gada septembrī.

Eiropas Komisijas Komunikācijas ģenerāldirektorāta (COMM ĢD Sabiedriskās domas un pilsoņu iesaistes nodaļa) vārdā demoskopija intervēja iedzīvotājus vecumā no 15 gadiem visās 27 Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs.

Laikposmā no 2026. gada 19. līdz 24. jūnijam, izmantojot CAWI (datorizētas intervijas tīmeklī), tika veiktas 25 904 intervijas, no kurām aptuveni 1000 intervijas tika veiktas lielākās valstīs un 500 intervijas — mazākās valstīs (LU, CY, MT).

1 Eiropas Komisijas ziņojuma Nr. 574 "Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā", Eiropas Komisija, DEFIS ĢD, 2026. gada janvāris, [Eiropas Komisijas ziņojuma "Eiropas Savienība aizsardzības un kosmosa jomā"](#)

Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Piezīmes

- Apsekojumu dati ir svērti
- Apsekojumu rezultātiem piemēro izlases pielaides, kas nozīmē, ka ne visas acīmredzamās atšķirības starp valstīm vai grupām var būt statistiski nozīmīgas.
- Ja respondenti varēja izvēlēties vairāk nekā vienu atbildi, atbilžu procentuālās daļas summa var pārsniegt 100 %.
- Šajā ziņojumā valstis apzīmētas ar turpmāk norādīto oficiālo saīsinājumu.

BE	Beļģija	FR	Francija	NL	Nīderlande
BG	Bulgārija	HR	Horvātija	AT	Austrija
CZ	Čehija	IT	Itālija	PL	Polija
DK	Dānija	CY	Kipras Republika*	PT	Portugāle
DE	Vācija	LV	Latvija	RO	Rumānija
EE	Igaunija	LT	Lietuva	SI	Slovēnija
IE	Īrija	LU	Luksemburga	SK	Slovākija
EL	Grieķija	HU	Ungārija	FI	Somija
ES	Spānija	MT	Malta	SE	Zviedrija

*Kipra kopumā ir viena no 27 ES dalībvalstīm. Praktisku apsvērumu dēļ intervijas tika veiktas tikai tajā valsts daļā, kuru kontrolēja Kipras Republikas valdība.

Galvenie konstatējumi

Iedarbība un riski, ar kuriem bērni saskaras sociālajos medijos

- 58 % eiropiešu saskārās ar saturu, par kuru viņi nebija pārliecināti, ka tas ir uzticams pēdējo septiņu dienu laikā, un 57 % saskārās ar saturu, ko viņi uzskatīja par nepatiesu vai maldinošu. 42 % respondentu uzskata, ka ir saskārušies ar saturu, kas varētu būt daļa no ārvalstu mēģinājuma ietekmēt viņu viedokli, un šis īpatsvars Līgumā pieaug līdz 55 % un Latvijā — līdz 54 % salīdzinājumā ar 35 % Nīderlandē un Beļģijā.
- Saskaroties ar aizdomīgu saturu, eiropieši gandrīz vienmērīgi to salīdzina ar citiem avotiem (33 %) un vienkārši ignorē (32 %). Tikai 15 % ziņo par to platformai, 15 % to apspriež ar draugiem vai ģimeni un 5 % to kopīgo tiešsaistē.
- Eiropieši dod priekšroku stingrākai, uz noteikumiem balstītai reakcijai uz maldinošu informāciju: stingrākas sankcijas pret nelikumīgu saturu (44 %) un stingrāki platformu noteikumi (40 %) ir divi visbiežāk izvēlētie pasākumi, kas apstādina izglītību un medijpratību (29 %).
- Septiņi no desmit eiropiešiem ir nobažījušies par riskiem, ar kuriem bērni saskaras tiešsaistē, sākot ar iebiedēšanu vai uzmācšanos tiešsaistē (71 %) un beidzot ar iedraudzināšanu vai seksuālu izmantošanu tiešsaistē (70 %). Lielākā daļa ir nobažījusies par katru risku katrā dalībvalstī.
- 63 % eiropiešu vēlas saistošus ES līmeņa noteikumus, kas ierobežo bērnu piekļuvi sociālajiem medijiem pēc vecuma: 36 % atbalsta pilnīgu aizliegumu personām, kas jaunākas par noteiktu vecumu, un 27 % atbalsta piekļuves atlikšanu. Atbalsts pārsniedz 50 % katrā dalībvalstī.

Demokrātijas un tiesiskuma uztvere

- Vārda brīvība (34 %), brīvas un godīgas vēlēšanas (32 %) un tiesiskuma un pamattiesību ievērošana (31 %) tiek uzskatītas par vissvarīgākajiem demokrātijas pīlāriem ES.

- 51 % eiropiešu ir apmierināti ar tiesiskuma ievērošanu savā valstī salīdzinājumā ar 47 % ES līmenī (salīdzinājumā ar 47 % neapmierināto). Valsts apmierinātība svārstās no 91 % Luksemburgā līdz 29 % Bulgārijā.
- Ar balsu vairākumu neviens pilsoņu rīcības veids, kas nav saistīts ar vēlēšanām, netiek uzskatīts par efektīvu: iedzīvotāju tieša līdzdalība (piemēram, Eiropas pilsoņu iniciatīva) ierindojas saraksta augšgalā ar 46 %, savukārt dalība apvienībā vai NVO tiek uzskatīta par vismazāk efektīvu rīcību (35 %).

Enerģētikas krīze

- Atjaunojamo energoresursu jaudas palielināšana ir galvenais pasākums, ko eiropieši saista ar ES pāreju no fosilā kurināmā, ko vispirms minēja 35 % un kopumā 56 %, krietni apsteidzot energoefektivitātes pasākumus (40 %) un kodolrisinājumus (32 %).
- Saskaroties ar enerģijas cenu pieaugumu, eiropieši galvenokārt pielāgo savu rīcību, nevis iegulda strukturālos risinājumus: 31 % samazināja kopējo elektroenerģijas patēriņu un 27 % rūpīgāk uzraudzīja enerģijas patēriņu salīdzinājumā ar tikai 16 %, kas ieguldīja efektīvās ierīcēs, un 14 %, kas uzstādīja atjaunojamo energoresursu risinājumus. 11 % vispār nerīkojās.

Tirdzniecība: diversifikācija un ES līmeņa sadarbība

- 65 % eiropiešu piekrīt, ka ES būtu jāstiprina sava ekonomiskā neatkarība, dažādojot tirdzniecības attiecības, un 62 % uzskata, ka dalībvalstis panāk labākus rezultātus, kopīgi risinot sarunas ES līmenī. Vairākums atbalsta abus paziņojumus katrā dalībvalstī.
- Uzticēšanās ES ir spēcīgākais atbalsta virzītājspēks: nolīgums par ES līmeņa tirdzniecības sadarbību ir 72 % to cilvēku vidū, kuri uzticas ES, salīdzinājumā ar 49 % to cilvēku vidū, kuri neuzticas ES.

Viedokļi par ES galvenajām problēmām un prioritātēm

- Dzīves dārdzība (39 %) joprojām ir eiropiešu galvenā problēma, apsteidzot karu Ukrainā

Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

(33 %) un neatbilstīgo migrāciju (32 %). Kopš 2025. gada septembra bažas par dzīves dārdzību ir palielinājušās (+10 procentpunkti), savukārt bažas par karu Ukrainā ir mazinājušās (-14 procentpunkti).

- Jautāti, kas ES būtu jānosaka par prioritāti, eiropieši neatbilstīgo migrāciju (25 %) un drošību un aizsardzību (24 %) sarindo daudz ciešākā sarindojumā nekā ES galvenās problēmas, tieši pirms klimata pārmaiņām (21 %) un kara Ukrainā (20 %).

ES drošība un aizsardzība

- 52 % eiropiešu piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta, kas ir par 16 procentpunktiem mazāk nekā 2026. gada janvārī. Neraugoties uz šo samazinājumu, 68 % piekrīt, ka ES būtu jāstiprina savas spējas aizstāvēties autonomi, ar katras dalībvalsts vairākumu.
- 56 % eiropiešu uzticas ES, ka tā stiprinās drošību un aizsardzību un labāk aizsargās savus iedzīvotājus, kas ir par 4 punktiem vairāk nekā 2026. gada janvārī, un tas ir mazāks vairākums nekā atbalsts autonomas ES aizsardzības principam.

1. Iedarbība un riski, ar kuriem bērni saskaras sociālajos medijos

1.1 Nepatiesas un maldinošas informācijas parādīšanās tiešsaistē un atbildes uz to

Praksē lielākā daļa eiropiešu katru nedēļu saskaras ar apšaubāmas uzticamības saturu.

Praksē plaši izplatīts ir tiešsaistes saturs, kura uzticamība ir apšaubāma. Jautājums, kas tika uzdots tikai par pēdējām septiņām dienām, proti, īsu laikposmu, un tomēr vairāk nekā katrs otrais eiropietis (58 %) bija saskāries ar saturu, par kuru viņi nebija pārliecināti, bija uzticams, tostarp aptuveni katrs piektais eiropietis (22 %) katru dienu vai gandrīz katru dienu. Līdzīga daļa (57 %) bija saskārusies ar saturu, ko viņi uzskatīja par nepatiesu vai maldinošu, atkal aptuveni katrs piektais (21 %) katru dienu vai gandrīz katru dienu. Uztvertā pakļautība ārvalstu iejaukšanās ietekmei ir nedaudz mazāk izplatīta, bet tā nebūt nav nenozīmīga: 42 % bija saskārusies ar saturu, kas, viņuprāt, varētu būt daļa no ārvalsts vai organizācijas mēģinājuma ietekmēt viņu viedokli. Lai gan tas joprojām ir zem 50 % atzīmes, tā joprojām ir ļoti nozīmīga.

nedēļā ir Baltijas valstīs, Horvātijā, Grieķijā un Rumānijā, kur tā svārstās no aptuveni 65 % līdz 72 %, un viszemākā — Francijā (50 %), Vācijā (52 %), Nīderlandē (53 %) un Beļģijā (54 %). Reitings ir gandrīz identisks attiecībā uz saturu, ko respondenti uzskatīja par nepatiesu vai maldinošu.

Atšķiras uztvere par pakļautību ārvalstu iejaukšanās ietekmei. Šeit parādās skaidrs ģeogrāfiskais modelis, jo valstīs, kas ziņo par visbiežāk sastopamo eksponētību, ir tās, kuras atrodas ES austrumu flangā, kas ir vistuvāk Krievijai. Vismaz reizi nedēļā 55 % respondentu Igaunijā, 54 % Latvijā, 52 % Lietuvā, 50 % Rumānijā un 49 % Polijā saskaras ar saturu, kas, viņuprāt, varētu būt daļa no ārvalsts vai organizācijas mēģinājuma ietekmēt viedokli, salīdzinot ar ES27 vidējo rādītāju 42 %. Viszemākā ekspozīcija ir Nīderlandē un Beļģijā (abās 35 %), Francijā (37 %) un Vācijā (38 %). Atšķirība joprojām ir lielāka attiecībā uz pretējo atbildi: aptuveni viens no četriem respondentiem Vācijā un Nīderlandē

Q13 Pēdējo septiņu dienu laikā, cik bieži esat saskāries ar informāciju tiešsaistē, ka jūs ...

Several times a week

■ Katru dienu vai gandrīz katru dienu ■ Vairākas reizes nedēļā ■ Retāk ■ Nekad ■ Nezinu

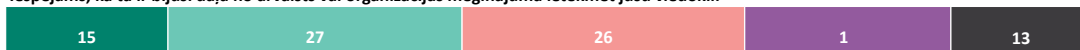
Bija šaubas par to, vai tā ir uzticama



Tiek uzskatīts par nepatiesu vai maldinošu



Iespējams, ka tā ir bijusi daļa no ārvalsts vai organizācijas mēģinājuma ietekmēt jūsu viedokli.



Šaubas par informāciju ir vispārīgas, bet uztvertā ārvalstu iejaukšanās ir visaugstākā austrumu malā
Iedarbības biežums dažādās ES valstīs ir atšķirīgs, bet valstīs, kas ziņo par visbiežāko iedarbību, parasti to dara attiecībā uz visiem trim elementiem vienlaikus. Vislielākā regulāra pakļautība apšaubāmas uzticamības saturam vismaz reizi

apgalvo, ka nekad nesaskaras ar šādu saturu, savukārt Baltijas valstīs — aptuveni viens no astoņiem respondentiem. Vairākas valstīs, kurās ir lielas vispārējas šaubas par informāciju, piemēram, Horvātija un Grieķija, tomēr ziņo par daudz mazāku uztveri par ārvalstu iejaukšanos (45 % un 44 %), kas liecina, ka plaša skepse pret tiešsaistes saturu

Eiropas barometra ziņojums
ES uzdevumi un prioritātes

automātiski nenozīmē apzinātu ārvalstu manipulāciju sajūtu.

draugiem vai ģimeni. Ļoti maz respondentu apgalvo, ka viņi to kopīgo tiešsaistē (5 %), kas liecina, ka tāda saturs aktīva izplatīšana, kas tiek uzskatīts par nepatiesu, joprojām ir ierobežota.

Bieža iedarbība galvenokārt ir saistīta ar sociālo mediju lietošanu un līdz ar to ar vecumu.

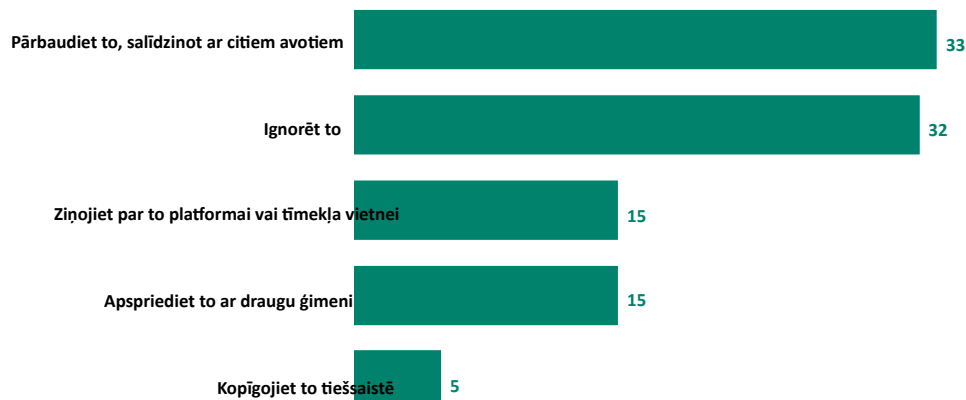
Veids, kādā šis risks darījums tiek sadalīts, atbilst diezgan vienkāršai loģikai: jo vairāk persona izmanto sociālos plašsaziņas līdzekļus, lai pastāvīgi saņemtu informāciju, jo lielāka ir iespēja, ka tā saskarsies ar saturu, ko tā uzskata par neuzticamu. Sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošana informācijai ir vispēcīgākais faktors. Ikdienu lietotāji ziņo, ka katru nedēļu tiek pakļauts apšaubāmas uzticamības saturam daudz biežāk nekā lietotāji (63 % pret 34 %), un atšķirība joprojām ir lielāka attiecībā uz šķietamo ārvalstu iejaukšanos (48 % pret 17 %, un 41 % lietotāju apgalvo, ka nekad nesaskaras ar šādu saturu). Pastāv arī vecuma ietekme, lai gan tā, visticamāk, daļēji būs saistīta ar sociālo mediju izmantošanu, jo gados jaunāki cilvēki ir šo platformu vismagākie lietotāji. Respondenti vecumā no 15 līdz 24 gadiem visbiežāk ziņo par biežu iedarbību, proti, 71 % attiecībā uz saturu, kura ticamība ir apšaubāma, un 53 % attiecībā uz aizdomām par ārvalstu iejaukšanos salīdzinājumā ar attiecīgi 51 % un 32 % 55 gadus vecu un vecāku cilvēku vidū. Tas ir spoguļattēls, kas atspoguļo tendenci, kura raisa bažas par riskiem, ar ko saskaras bērni, un kurā izcēlās gados vecāki respondenti. Pārējie mainīgie norāda tajā pašā virzienā. Respondenti, kas neveic profesionālo darbību, no kuriem lielākā daļa ir pensionējušies, ir vieni no vismazāk skartajiem (51 % un 32 %), savukārt dzimumam, izglītībai un dzīvesvietas teritorijai ir maza nozīme.

Eiropieši ir nošķīrušies starp aizdomīga saturs pārbaudi un tā vienkāršu ignorēšanu

Saskaroties ar informāciju, kas, viņuprāt, varētu būt nepatiesa vai maldinoša, eiropieši sadalās divās ļoti atšķirīgās reakcijās, kurām ir gandrīz vienāds svars. Trešais pārbauda informāciju, salīdzinot to ar citiem avotiem (33 %), bet gandrīz tikpat daudzi to vienkārši ignorē (32 %). Tāpēc pārbaude ir visizplatītākā atbilde, bet tikai ar nelielu starpību salīdzinājumā ar neiesaistīšanos. Citas reakcijas ir retākas: 15 % ziņo par saturu platformai vai tīmekļa vietnei, un tāda pati daļa (15 %) to apspriež ar

Eiropas barometra ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Q14 Kad jūs tiešsaistē saskaraties ar informāciju, kas, jūsuprāt, varētu būt nepatiesa vai maldinoša, ko jūs parasti darāt (iespējamās vairākas atbildes)



Līdzsvars starp pārbaudi un ignorēšanu dažādās valstīs ir ļoti atšķirīgs.

Lai gan pārbaude un ignorēšana ir gandrīz saistīta ES līmenī, līdzsvars starp abām dalībvalstīm ievērojami atšķiras. Daļa, kas pārbauda informāciju salīdzinājumā ar citiem avotiem, ir diezgan stabila, bet daļa, kas to vienkārši ignorē, svārstās no aptuveni katra piektā līdz vairāk nekā četriem no desmit. Pārbaude nepārprotami dominē Igaunijā (40 % pārbaude pret 22 % pārbaudi), kā arī Polijā, Austrijā un Rumānijā, savukārt Dānijā (41 % ignorē pret 24 % pārbaudi), Horvātijā (44 % ignorē pret 28 % pārbaudi), Nīderlandē (42 % ignorē pret 27 %) un Īrijā (40 % ignorē pret 27 % pārbaudi). Atšķiras arī tieksme ziņot par saturu platformai — no aptuveni 10 % Somijā un Latvijā līdz vairāk nekā 20 % Portugālē, Kiprā un Rumānijā.

Eiropieši dod priekšroku stingrākiem, uz noteikumiem balstītiem pasākumiem, nevis maigākiem

Atbildot uz jautājumu, kuri pasākumi būtu jānosaka par prioritāriem, lai samazinātu nepatiesas vai maldinošas informācijas negatīvo ietekmi tiešsaistē un varētu izvēlēties ne vairāk kā divus, eiropieši dod priekšroku stingrākiem, uz noteikumiem balstītiem pasākumiem. Četras visbiežāk izvēlētas grupas pēc būtības ir regulatīvas, un tās ir cieši saistītas: stingrākas sankcijas pret nelikumīgu tiešsaistes saturu (44 %), stingrāki noteikumi tiešsaistes un

sociālo mediju platformām (40 %), skaidrs marķējums par MI radītu vai manipulētu saturu (38 %) un minimālais vecuma sliekšnis piekļuvei sociālajiem medijiem (37 %). Pasākumi, kas balstās uz iespēju nodrošināšanu iedzīvotājiem, ir mazāki: 29 % izvēlas izglītības un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes uzlabošanu un neatkarīgāku faktu pārbaudi. Gandrīz neviens neuzskata, ka papildu pasākumi nav vajadzīgi (3 %), kas liecina par gandrīz vispārēju prasību rīkoties.

Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Q15 Kuri no turpmāk minētajiem pasākumiem, ja tādi ir, būtu jānosaka par prioritāriem, lai samazinātu nepatiesas vai maldinošas informācijas negatīvo ietekmi tiešsaistē? *(Iespējamās vairākas atbildes, ne vairāk kā 2)*



Reglamentējošie pasākumi tiek īstenoti gandrīz visās dalībvalstīs

Visā Eiropas Savienībā priekšroka tiek dota regulatīviem pasākumiem. Stingrākas sankcijas pret nelikumīgu tiešsaistes saturu un stingrāki noteikumi tiešsaistes un sociālo mediju platformām ir vieni no visbiežāk izvēlētajiem pasākumiem gandrīz katrā dalībvalstī. Vislielākais atbalsts stingrākām sankcijām ir Portugālē (52 %), Francijā (50 %), kā arī Spānijā un Rumānijā (abās 49 %), bet viszemākais — Latvijā (31 %). Pasākumi, kuru pamatā ir iedzīvotāju iespēju palielināšana, proti, lielāka izglītība un plašsaziņas līdzekļu lietotprasme un neatkarīgāka fakti pārbaude, lielākajā daļā valstu ir zemāki. Visur tikai neliela daļa uzskata, ka papildu pasākumi nav vajadzīgi.

1.2 Riski, ar kuriem bērni saskaras tiešsaistē, un viņu aizsardzība

Plašas un intensīvas bažas par riskiem

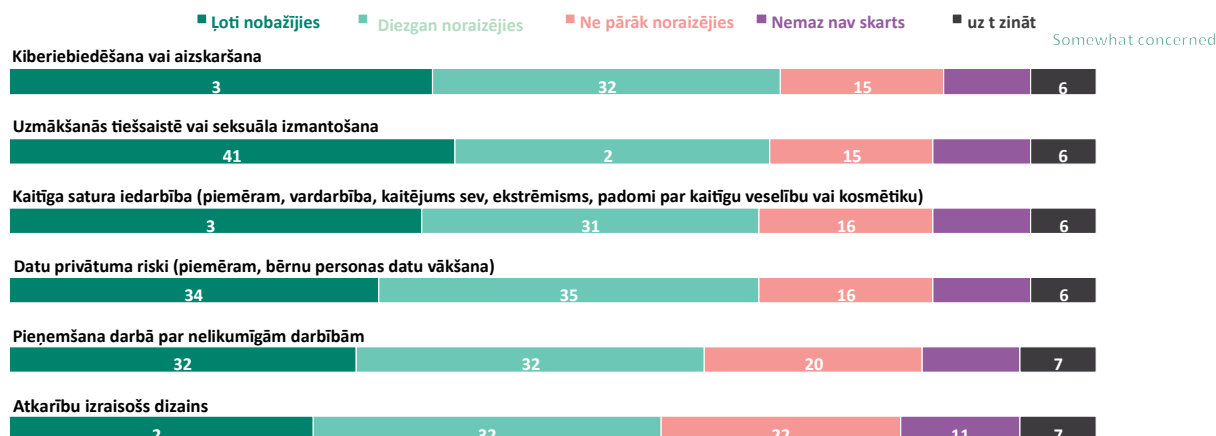
Rezultāti liecina, ka ļoti liela daļa eiropiešu ir nobažījušies par dažādajiem riskiem, ar kuriem bērni var saskarties sociālajos medijos. Attiecībā uz katru pārbaudīto risku gandrīz septiņi no desmit respondentiem apgalvo, ka ir nobažījušies, un novērtētie līmeņi kopumā ir diezgan tuvi viens otram. Vislielākās bažas rada kiberiebiedēšana vai uzmākšanās (71 %) un uzmākšanās tiešsaistē vai seksuāla izmantošana (70 %), kam seko saskare ar kaitīgu saturu, piemēram, vardarbību, paškaitējumu vai ekstrēmismu (69 %) un datu privātuma riski (69 %). Tas ir nedaudz zemāks, lai gan tam joprojām piekrīt pārliecinošs vairākums, attiecībā uz vervēšanu nelikumīgām darbībām (64 %) un platformu atkarību izraisošo dizainu (60 %). Tikpat liela nozīme ir šīs rūpes intensitātei. To respondentu īpatsvars, kuri apgalvo, ka ir "ļoti nobažījušies", nevis tikai "nedaudz nobažījušies", ir ievērojams. Gandrīz četri no desmit eiropiešiem ir ļoti nobažījušies par iedraudzināšanu vai seksuālu izmantošanu tiešsaistē (41 %), iebiedēšanu vai aizskaršanu tiešsaistē (39 %) un pakļaušanu kaitīgam saturam (38 %). Šis īpatsvars ir nedaudz mazāks attiecībā uz datu privātuma riskiem (34 %), vervēšanu nelikumīgām darbībām (32 %) un atkarību izraisošu dizainu (28 %), taču absolūtā izteiksmē tas joprojām ir augsts. Ir vērts

uzsvērt, ka šis jautājums tika uzdots visiem eiropiešiem, ne tikai vecākiem, kas padara bažas vēl pārsteidzošākas. Visbeidzot, tikai 6–7 % respondentu atbild "nezinu" par kādu konkrētu risku, parādot, ka eiropieši ir viegli spējīgi sevi pozicionēt šajos jautājumos.

Lielākā daļa ir nobažījusies par visām ES dalībvalstīm

Katrā dalībvalstī lielākā daļa respondentu ir nobažījušies par katru no pārbaudītajiem riskiem. Pat valstīs, kurās bažas ir vismazākās, piemēram, Beļģijā, Vācijā, Francijā, Ungārijā un Austrijā, aptuveni seši no desmit respondentiem ir nobažījušies par katru risku. Tāpēc neviena valsts sabiedrība neizceļas ar plašu neskaidrību, un starp valstīm novērotās atšķirības galvenokārt ir dažādas pakāpes. Bažas ir lielākas vairākās dienvidu un austrumu dalībvalstīs, no kurām lielākā daļa ir mazākas valstis. Attiecībā uz eksponētību kaitīgam saturam attiecīgo respondentu īpatsvars svārstās no 63 % Nīderlandē un 64 % Vācijā un Beļģijā līdz 0 % Īrijā un 1 % Portugālē, sasniedzot gandrīz 0 % Maltā un Kiprā. Salīdzināma izplatība ir vērojama attiecībā uz uzmākšanos tiešsaistē vai seksuālu izmantošanu, proti, no 64 % Nīderlandē līdz vairāk nekā 90 % Kiprā, un attiecībā uz iebiedēšanu vai aizskaršanu tiešsaistē, kas ir visizplatītākais jautājums, par kuru ir kopīgas bažas, proti, no 64 % Vācijā līdz 95 % Maltā. Dažas valstis izceļas ar īpašiem riskiem:

Q11 Kādas ir jūsu bažas par šādiem riskiem, ar kuriem bērni saskaras sociālajos medijos?



Eiropas barometra zibensap ES uzdevumi un prioritātes

piemēram, bažas par vervēšanu nelikumīgām darbībām Rumānijā un Slovākijā sasniedz 72 %, kas ir krietni virs ES27 vidējā rādītāja (64 %). Attiecībā uz sešiem riskiem valstu līmeņa bažas parasti ir kopīgas: ja respondenti ir vairāk nobažījušies par vienu risku, viņi parasti ir vairāk nobažījušies arī par pārējiem. Portugāle, Igaunija, Īrija un Lietuva ir virs ES27 vidējā rādītāja attiecībā uz visiem sešiem riskiem, savukārt Francija, Vācija, Beļģija un Ungārija ir zem tā attiecībā uz katru no tiem. Visskaidrākais izņēmums ir atkarību izraisošs dizains, kas liecina par vislielākajām atšķirībām starp valstīm — no 50 % Francijā un 52 % Zviedrijā līdz 90 % Maltā. Francija un Zviedrija ir ievērojami mazāk nobažījušās par šo risku nekā par citām valstīm, savukārt Slovēnija ir zemāka par ES27 vidējo rādītāju attiecībā uz lielāko daļu risku, bet augstāka par to attiecībā uz atkarību izraisīto dizainu. Tādējādi bažas par biežāk konstatētām briesmām tiešsaistē, piemēram, iedraudzināšanu vai iebiedēšanu tiešsaistē, šķiet vienlīdzīgākas visā Savienībā nekā bažas par to, kā platformas ir veidotas tā, lai pievērstu bērnu uzmanību.

Vecums, daudz vairāk nekā dzimums, rada bažas, un vecāki par 55 gadiem ir visvairāk noraizējušies

Bažas par riskiem, ar kuriem bērni saskaras tiešsaistē, sieviešu vidū ir nedaudz lielākas nekā vīriešu vidū, lai gan atšķirība joprojām ir neliela. Sievietes ir nedaudz vairāk nobažījušās nekā vīrieši par iedraudzināšanu tiešsaistē vai seksuālu izmantošanu (72 % pret 6 %) un par pakļaušanu kaitīgam saturam (70 % pret 6 %), ar līdzīgām nepilnībām attiecībā uz citiem riskiem. Visbūtiskākā atšķirība ir saistīta ar vecumu. Respondenti vecumā no 55 gadiem ir daudz vairāk nobažījušies nekā jaunāki, un tas attiecas uz visiem pārbaudītajiem riskiem. Piemēram, 75 % iedzīvotāju vecumā no 55 gadiem ir nobažījušies par pakļaušanu kaitīgam saturam, 76 % par iedraudzināšanu tiešsaistē un iebiedēšanu tiešsaistē un 75 % par datu privātuma riskiem salīdzinājumā ar attiecīgi 62 %, 64 %, 65 % un 62 % iedzīvotāju vecumā no 25 līdz 39 gadiem. Pārējās vecuma grupas ir diezgan tuvas viena otrai. Jāatzīmē, ka vecuma grupa no 25 līdz 39 gadiem faktiski ir vismazāk skartā, lai gan šajā vecuma grupā, visticamāk, būs liels mazu bērnu vecāku

īpatsvars. Pēc profesijas visvairāk ir skarti respondenti, kuri neveic profesionālo darbību, proti, aptuveni 75 % no visiem riskiem. Šis rezultāts, iespējams, daļēji ir sajaukts ar vecumu, jo šo grupu lielā mērā veido vecāki, pensionāri. Mājsaimniecības sastāvs norāda vienā virzienā. Respondenti, kuriem nav bērnu, kas jaunāki par 15 gadiem, ir vairāk nobažījušies (72 % līdz 74 % attiecībā uz lielāko daļu risku) nekā tie, kuri dzīvo ar trim vai vairāk bērniem (aptuveni 60 %). Arī šajā gadījumā atšķirība vismaz daļēji ir saistīta ar vecuma ietekmi, jo gados vecākiem respondentiem ir mazāka iespēja, ka mājās dzīvos mazi bērni.

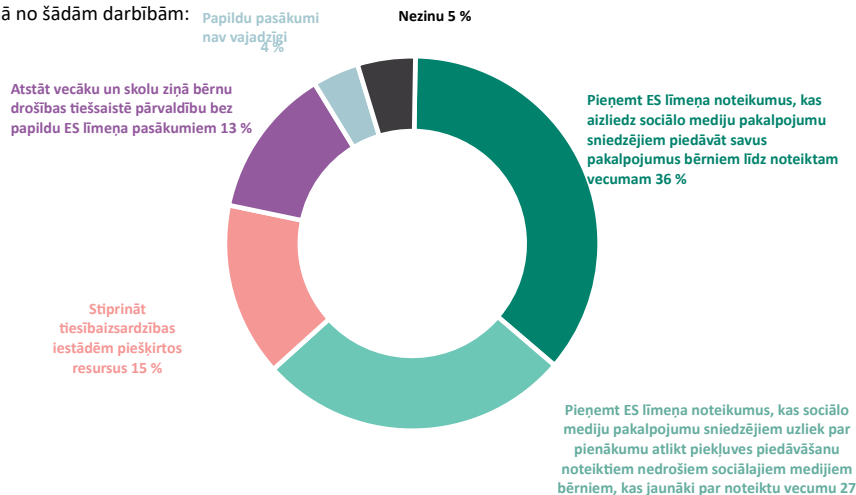
Pārliecinošs vairākums vēlas saistošus ES līmeņa noteikumus, lai aizsargātu bērnus tiešsaistē

Atbildot uz jautājumu, kādi pasākumi ES būtu jāveic, lai stiprinātu bērnu aizsardzību tiešsaistē, eiropieši nepārprotami atbalsta saistošus noteikumus ES līmenī. Abus variantus, kas ietver ES mēroga noteikumus, izvēlējās 63 % respondentu kopā: 36 % gadījumu ES pieņemtu noteikumus, kas liegtu sociālo mediju pakalpojumu sniedzējiem piedāvāt savus pakalpojumus bērniem, kas jaunāki par noteiktu vecumu, un vēl 27 % gadījumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāatliek bērnu piekļuve konkrētām nedrošām platformām, kas nav sasniegušas noteiktu vecumu. Daudz mazāk respondentu pievērsās citām pieejām: 15 % dotu priekšroku tiesībaizsardzības iestādēm piešķirto resursu stiprināšanai, un tikai 13 % šo jautājumu atstātu vecāku un skolu ziņā bez papildu ES līmeņa pasākumiem.

Tikai 4 % uzskata, ka papildu pasākumi nav vajadzīgi, un 5 % nav paiduši viedokli.

Eiropas barometra ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

jautājums. Digitālo pakalpojumu akts (DPA) paredz, ka tiešsaistes platformām ir labāk jāaizsargā bērni no kaitējuma, kas varētu rasties, piemēram, izmantojot iebiedēšanu tiešsaistē, iedraudzināšanu, eksponētību vardarbīgiem/ekstrēmistiskiem materiāliem, atkarību izraisošu dizainu vai tā dēvētos trušu caurumus. Lai vēl vairāk stiprinātu bērnu aizsardzību tiešsaistē, kas, jūsuprāt, ES būtu jāveic vienā no šādām darbībām:



Atbalsts ES noteikumiem tiek dalīts visur, un pastāv krasākas atšķirības attiecībā uz pilnīgu aizliegumu

Priekšroka ES līmeņa noteikumiem tiek dota ar katras dalībvalsts balsu vairākumu. Kopumā abas iespējas, kas ietver ES mēroga noteikumus, visur tiek atbalstītas ar vismaz vairākumu — no 54 % Austrijā līdz aptuveni 70 % vai vairāk vairākās dienvidu un austrumu valstīs, piemēram, Grieķijā (74 %), kā arī Portugālē un Rumānijā (abās 72 %). Tāpēc atbalsts ES rīcībai, lai aizsargātu bērnus tiešsaistē, ir lielā mērā vienprātīgs visā Eiropas Savienībā. Tomēr atšķirības ir izteiktākas attiecībā uz iespēju noteikt pilnīgu aizliegumu, t. i., ES noteikumiem, kas liedz sociālo mediju pakalpojumu sniedzējiem piedāvāt savus pakalpojumus bērniem, kuri ir jaunāki par noteiktu vecumu. Šis variants svārstās no 27 % Austrijā un 28 % Vācijā līdz 44 % Īrijā, Portugālē, Rumānijā, Slovākijā un Bulgārijā un līdz 49 % Grieķijā. Pretstats atspoguļo atšķirības vēlamajā instrumentā, nevis kopējā atbalsta līmenī. Dažās valstīs viedoklis liecina par labu pilnīgam aizliegumam, piemēram, Grieķijā (49 % pret 25 % par aizkavētu piekļuvi), Īrijā (44 % pret 19 %) un Bulgārijā (44 % pret 23 %). Citās valstīs tā atbalsta pakāpeniskāku pieeju, kuras pamatā ir piekļuves atlikšana, piemēram, Igaunijā (41 % par atlikšanu pret 30 % par aizliegumu) un Slovēnijā (39 % pret 30 %).

Atbalsts pilnīgam aizliegumam pieaug līdz ar vecumu un starp tiem, kas ir vistālāk no sociālajiem medijiem

Atbalsts ES līmeņa noteikumiem visās sociālajās grupās ir stabils, gandrīz visās tas ir no aptuveni 56 % līdz 69 %, kas individuālā līmenī apstiprina valstu jau panākto vienprātību. Tāpat kā attiecībā uz valstīm, atšķirības parādās instrumenta izvēlē un galvenokārt attiecībā uz atbalstu pilnīgam aizliegumam. Šis atbalsts pastāvīgi pieaug līdz ar vecumu — no 29 % respondentu vecumā no 15 līdz 24 gadiem līdz 43 % respondentu vecumā no 55 gadiem. Gados vecāki respondenti arī mazāk sliecas atstāt šo jautājumu vecāku un skolu ziņā (11 % salīdzinājumā ar 18 % jaunāko respondentu). Tomēr visstraujākais kontrasts ir saistīts ar sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošanu: nelietotāji visvairāk atbalsta pilnīgu aizliegumu (46 %) un, visticamāk, to atstās vecāku un skolu ziņā (6 %), savukārt, jo vairāk persona izmanto sociālos plašsaziņas līdzekļus informācijai, jo vairāk viņi drīzāk paļaujas uz novēlotu piekļuvi, nevis aizliegumu. Bērnu klātbūtne pastiprina vecuma modeli. Respondenti, kuriem nav bērnu, kas jaunāki par 15 gadiem, vairāk atbalsta pilnīgu aizliegumu (39 %) nekā tie, kuriem ir trīs vai vairāk bērnu (29 %), kas nedaudz vairāk atbalsta novēlotu piekļuvi. Turpretī dzimumam, izglītībai un dzīvesvietas jomai nav lielas nozīmes.

2. Demokrātijas un tiesiskuma uztvere

2.1 Demokrātijas pīlāru noteikšana.

Runājot par demokrātijas pīlāru noteikšanu ES, vārda brīvība ir pirmajā vietā

Gandrīz trešdaļa eiropiešu uzskata, ka vārda brīvība (34 %) ir vissvarīgākais demokrātiskas sabiedrības elements, kam seko brīvas un godīgas vēlēšanas (32 %), tiesiskuma ievērošana un pamattiesību aizsardzība (31 %).

Lai gan demokrātiskās pamatbrīvības neapšaubāmi ir galvenās iedzīvotāju rūpes, korupcijas apkarošanai un iestāžu neatkarībai ir arī būtiska nozīme: korupcijas apkarošana (28 %), tiesu sistēmas neatkarība (26 %), politisko līderu pārredzamība un pārskatatbildība (26 %).

Šie elementi krietni apsteidz jautājumus, kas saistīti ar demokrātisko plurālismu un pilsonisko telpu: iedzīvotāju līdzdalība publiskās debatēs un lēmumu pieņemšanā (22 %), kā arī plašsaziņas līdzekļu brīvība un neatkarība (21 %).

Mazākumtautību (14 %) un politiskās opozīcijas (11 %) tiesības tiek minētas daudz retāk.

Lai gan vārda brīvība ir visbiežāk citētais elements ES līmenī, tās nozīme Eiropas Savienībā ir atšķirīga: tā parasti dominē ziemeļrietumos, piemēram, Nīderlandē (45 %), Dānijā (44 %) un Zviedrijā (41 %). Brīvas un godīgas vēlēšanas visbiežāk min Latvija (43 %), Rumānija (42 %) un Lietuva (41 %).

No otras puses, korupcija smagāk sver dienvidos un austrumos: Bulgārijā 50 % respondentu uzskata, ka korupcijas apkarošana ir vissvarīgākais demokrātijas elements, kas ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju (28 %). Līdzīgi liels īpatsvars ir Portugālē (46 %), Horvātijā (44 %) un Grieķijā (42 %).

Minoritāšu tiesību ievērošana un stingra opozīcija valdības kritizēšanai ir diezgan zema katrā dalībvalstī, attiecīgi nepārsniedzot 22 % (Luksemburgā par minoritāšu tiesībām) un 21 % (Maltā par opozīciju).

Viedokļi par to, kas demokrātijā ir vissvarīgākais,

Q3 Kuri, jūsuprāt, ir vissvarīgākie demokrātiskas sabiedrības elementi?



dažādās ES dalībvalstīs atšķiras

Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

jautājums. Kuri no turpmāk minētajiem elementiem, jūsuprāt, ir vissvarīgākie demokrātiskas sabiedrības elementi?

Bāze: ES-27 (%)

	ES-27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Vārda/vārda brīvība	34	38	22	33	44	38	33	32	32	24	36	31	36	29	27	26	32	29	29	45	37	34	25	30	28	30	36	41
Brīvas un godīgas vēlēšanas	32	33	35	37	36	38	38	37	20	26	26	31	23	21	43	41	28	36	32	43	35	39	28	42	30	32	41	41
Tiesiskuma ievērošana un pamattiesību aizsardzība	31	26	28	32	32	31	32	28	35	35	29	32	36	33	29	19	35	33	37	23	31	25	36	34	39	36	33	29
Korupcijas apkarošana	28	20	50	27	20	17	23	21	42	41	26	44	30	41	31	38	20	31	18	15	24	22	46	40	36	35	20	22
Neatkarīga tiesu sistēma	26	27	38	25	27	25	24	26	37	31	21	39	22	24	20	20	23	34	26	28	30	34	23	26	28	27	31	21
Politisko līderu pārredzamība un pārskatbaidība	26	25	25	25	22	19	28	31	32	35	29	28	29	38	22	35	31	28	32	21	20	22	37	24	26	22	21	20
Plašsaziņas līdzekļu brīvība un neatkarība	21	17	18	24	21	21	26	19	18	19	18	20	22	19	21	26	25	20	25	24	21	31	16	15	27	21	22	26
Pilsoņi var piedalīties publiskās debatēs un lēmumu pieņemšanā	22	21	29	19	22	23	29	24	24	20	25	26	22	23	21	25	30	16	24	21	20	20	20	18	27	20	23	24
Minoritāšu tiesību ievērošana	14	14	5	6	12	14	13	16	10	11	17	8	19	17	10	6	22	11	19	11	11	12	15	9	9	10	12	11
Spēcīga opozīcija, kas spēj kritizēt valdību	11	14	9	8	11	15	15	16	13	10	11	11	8	17	14	12	19	8	21	14	9	11	8	10	8	9	11	10

Sociāldemogrāfiskie dati liecina par izteiktu paaudžu plaisu attiecībā uz to, kā Eiropas iedzīvotāji uztver demokrātiju

Respondenti vecumā no 55 gadiem apliecina spēcīgāku atbalstu tiesiskuma institucionālajiem pīlāriem: viņi biežāk min brīvas un godīgas vēlēšanas (38 % salīdzinājumā ar 26 % vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem), cieņu un pamattiesības (38 % salīdzinājumā ar 24 %), neatkarīgu tiesu sistēmu (33 % salīdzinājumā ar 18 %) un korupcijas apkarošanu (30 % salīdzinājumā ar 21 %).

Turpretī jaunākās paaudzes atbalsta līdzdalīgāku un iekļaujošāku demokrātijas koncepciju, lielāku nozīmi piešķirot minoritāšu tiesību ievērošanai (20 % vecumā no 15 līdz 24 gadiem salīdzinājumā ar tikai 11 % vecuma grupā no 55 gadiem) un pilsoņu spējai piedalīties publiskās debatēs (24 % salīdzinājumā ar 21 %).

Tāda pati pieķeršanās institucionālajai integritātei ir vērojama arī to iedzīvotāju vidū, kuri ir kritiskāki par ES pašreizējo darbību: tie, kuri ir neapmierināti ar

tiesiskuma ievērošanu ES, biežāk ierindoja korupcijas apkarošanas kategorijā (31 % salīdzinājumā ar 25 % to cilvēku vidū, kuri ir apmierināti).

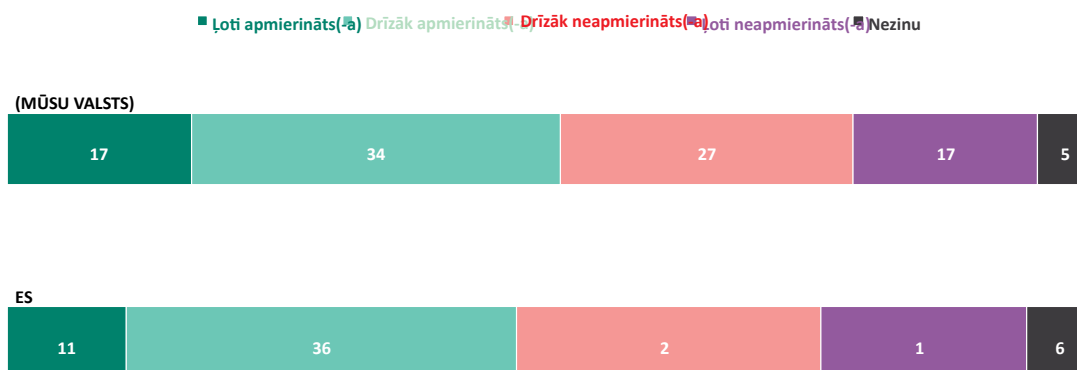
2.2 Jaukta apmierinātība ar tiesiskumu valstī un ES līmenī.

Eiropiešiem ir atšķirīgi viedokļi par tiesiskuma ievērošanu, jo īpaši ES līmenī

Neliels vairākums eiropiešu ir apmierināti ar tiesiskuma ievērošanu savā valstī (51 %, tostarp 17 %, kas ir ļoti apmierināti, un 34 %, kas ir diezgan apmierināti), salīdzinot ar 44 %, kas ir neapmierināti (27 % diezgan neapmierināti un 17 % ļoti neapmierināti).

Viedokļi ES līmenī ir vienmērīgāk sadalīti: 47 % eiropiešu ir apmierināti ar tiesiskuma ievērošanu ES (11 % ir ļoti apmierināti, 36 % ir diezgan apmierināti), savukārt 47 % ir neapmierināti (28 % ir diezgan neapmierināti, 19 % ir ļoti neapmierināti), kas liecina, ka pilsoņi nedaudz kritiskāk vērtē tiesiskumu ES līmenī nekā savā valstī.

Q4 Kopumā, cik apmierināts vai neapmierināts esat ar tiesiskuma ievērošanu



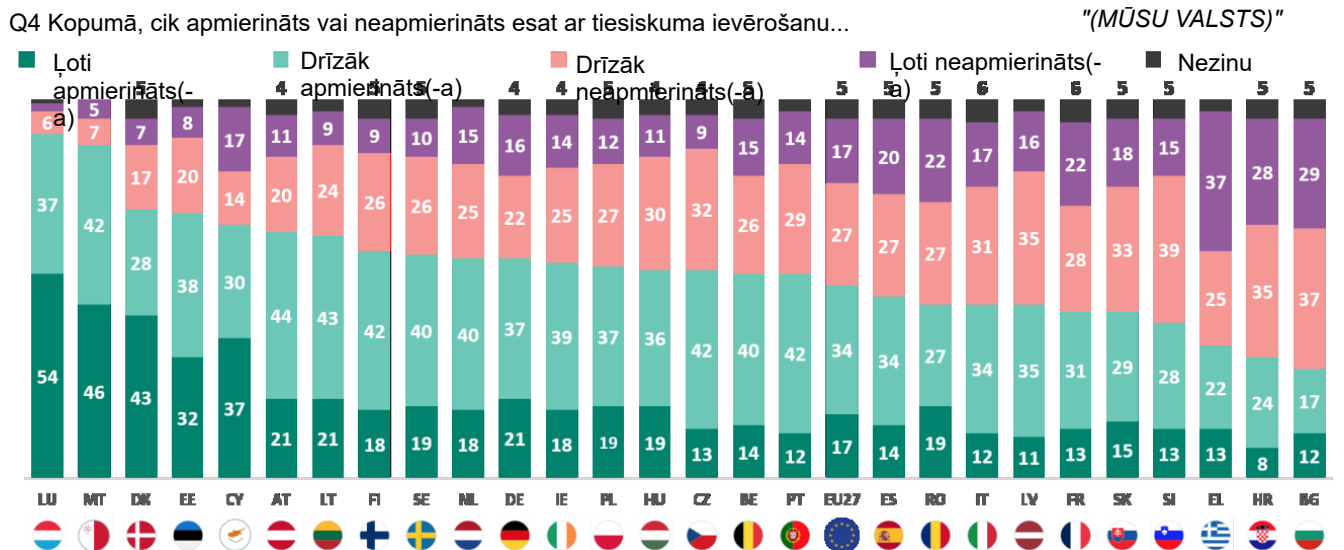
Tiesiskuma ievērošana būtiski sašķēļ dalībvalstis

Eiropas iedzīvotāji ir ļoti atšķirīgi attiecībā uz to, kā viņi uztver tiesiskumu savā valstī. Mazākas dalībvalstis izceļas ar īpaši pozitīviem uzskatiem: Luksemburga (kopumā 91 % apmierināts: 54 % ļoti apmierināti, 37 % diezgan apmierināti), Malta (88 %: 46 % ļoti apmierināti, 42 % diezgan apmierināti) un Kiprā (67 %: 37 % ir ļoti apmierināti, 30 % ir diezgan apmierināti) visi ziņo par augstu uzticēšanās līmeni valsts tiesiskumam. Dānija (71 % apmierināts: 43 % ļoti apmierināti, 28 % diezgan apmierināti) un Igaunijā (70 %: 32 % ir ļoti apmierināti, 38 % ir diezgan apmierināti), arī priekšstats ir īpaši pozitīvs. Šīs piecas valstis izceļas ar savu īpaši lielo “ļoti apmierināto” iedzīvotāju īpatsvaru (attiecīgi 54 %, 46 %, 37 %, 43 % un 32 %), kas nav sasniegts nekur citur ES, kur šis īpatsvars nepārsniedz 21 % (Austrijā, Lietuvā).

Spektra otrā galā Bulgārija (29 % apmierināti kopumā: 12 % ļoti apmierināti, 17 % diezgan apmierināti salīdzinājumā ar 66 % neapmierināti), Horvātija (32 % apmierināti: 8 % ļoti apmierināti, 24 % diezgan apmierināti salīdzinājumā ar 63 % neapmierināti) un Grieķija (35 % apmierināti: 13 % respondentu ir ļoti apmierināti, 22 % — diezgan apmierināti, savukārt 62 % — neapmierināti) norāda, ka viņu valstī ir zemākais uzticēšanās līmenis tiesiskumam.

Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Kopumā kopējā apmierinātība svārstās no 1 % Luksemburgā līdz 2 % Bulgārijā, kas parāda, cik atšķirīgi tiesiskums tiek pieredzēts dažādās dalībvalstīs.



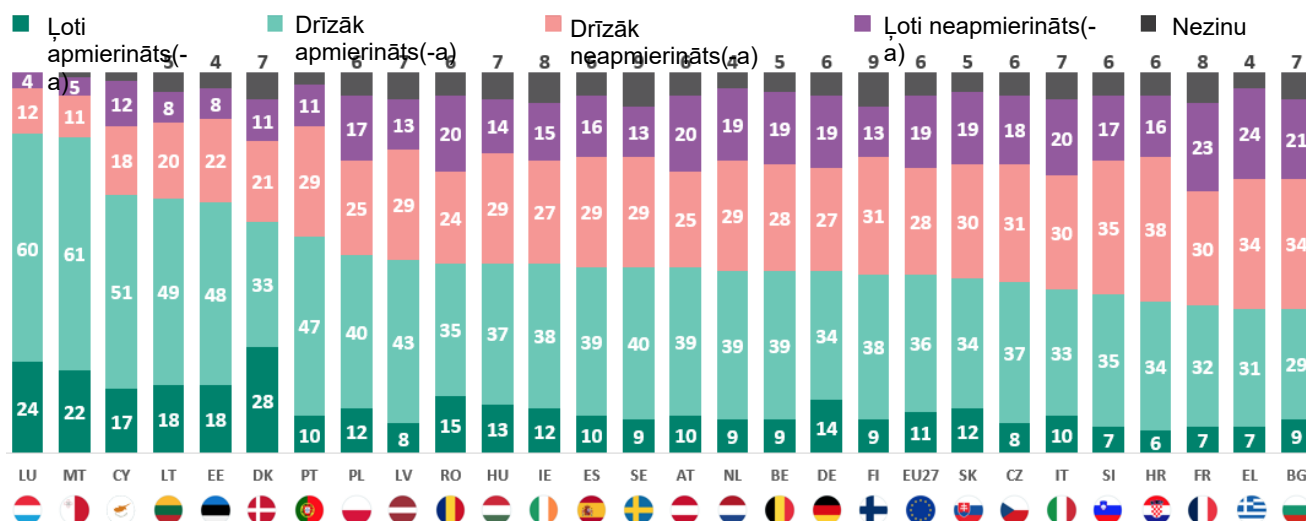
Valstu un ES līmeņa apmierinātībai ar tiesiskumu ir tendence tuvināties

Apmierinātība ar tiesiskuma ievērošanu ES līmenī lielā mērā atspoguļo situāciju valstī, lai gan tai ir ievērojama konverģences ietekme. Vislielākā apmierinātība joprojām ir Luksemburgai (84 %) un Maltai (83 %), kam seko Kipra (68 %), Lietuva (67 %) un Igaunija (66 %), savukārt par viszemāko apmierinātības līmeni ziņo Horvātija (40 %), Francija (39 %), Grieķija un Bulgārija (38 % katrā), un arī Grieķijā (24 %) un Bulgārijā (21 %) reģistrēts vislielākais to iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir "ļoti neapmierināti".

Salīdzinot šos rezultātus ar apmierinātību valsts līmenī, atklājas konverģējoša tendence: valstis,

Q4 Kopumā, cik apmierināts vai neapmierināts esat ar tiesiskuma ievērošanu...

2. ES

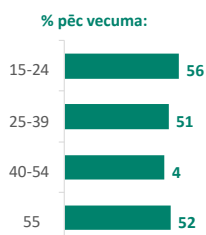
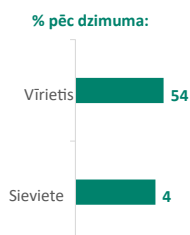


kuras ir visvairāk apmierinātas ar tiesiskumu savā valstī, parasti ir nedaudz mazāk apmierinātas ar to ES līmenī (Luksemburga: 91 % valsts līmenī salīdzinājumā ar 84 % ES; Malta: 88 % salīdzinājumā ar 83 %; Dānija: 71 % pret 61 %), savukārt valstis, kuras ir viskritiskākās attiecībā uz savu valsts tiesiskumu, šķiet salīdzinoši vairāk apmierinātas ar ES (Bulgārija: 29 % valsts līmenī salīdzinājumā ar 38 % ES; Horvātija: 32 % salīdzinājumā ar 40 %; Grieķija: 35 % pret 38 %), kas liecina, ka ES šajās valstīs tiek uztverta kā nedaudz pārliecinošāka atsauce.

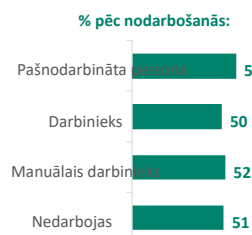
Pretstatā tendencei, kas novērota attiecībā uz priekšstatu par tiesiskuma nozīmi viņu valstī.

Apmierinātība ar tiesiskuma ievērošanu atšķiras arī atkarībā no sociāldemogrāfiskā profila. Vīrieši (54 %) ir nedaudz apmierinātāki nekā sievietes (salīdzinājumā ar 49 %). Vecums parāda nelineāru, U formas rakstu: apmierinātības līmenis ir visaugstākais vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem (56 %), tas pastāvīgi samazinās līdz zemākajam līmenim vecuma grupā no 40 līdz 54 gadiem (49 %), pirms tas atkal palielinās vecuma grupā no 55 gadiem (52 %). Tas kontrastē ar novēroto tendenci attiecībā uz priekšstatu par tiesiskuma nozīmi (3. ceturksnis), kad vecāka gadagājuma respondenti to visdrīzāk uzskatīja par demokrātijas pamatprincipu. Pašnodarbinātie respondenti izceļas kā visvairāk apmierinātā profesiju grupa (58 %), apsteidzot darba ņēmējus (50 %), fiziska darba strādniekus (52 %) un tos, kuri nestrādā (51 %).

jautājums. Cik apmierināts vai neapmierināts kopumā esat ar tiesiskuma ievērošanu



(MŪSU VALSTS) Kopā apmierināts



2.3 Skepticisms pret pilsoņu rīcību, lai ietekmētu ES lēmumu pieņemšanu.

Eiropieši uzskata pilsoņu iniciatīvas un kolektīvo rīcību par visefektīvāko veidu, kā ietekmēt ES, ne tikai balsošanu.

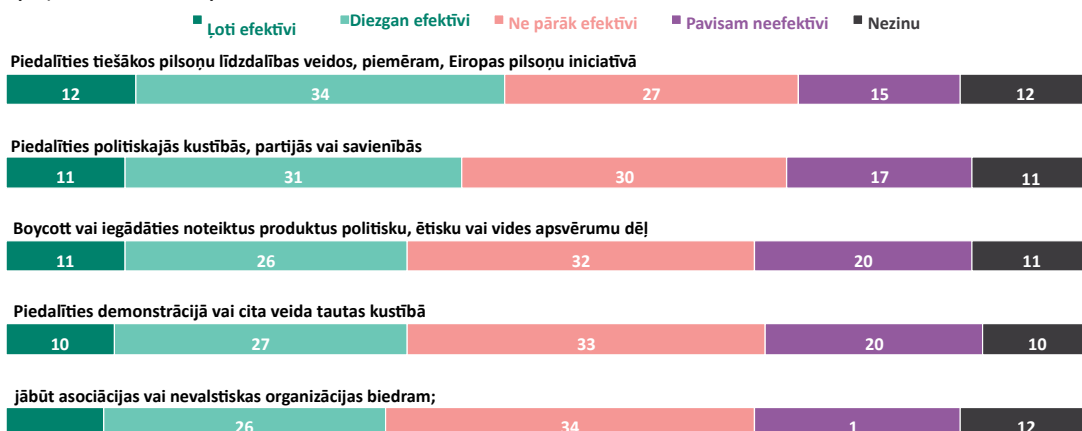
Dalība tiešākos līdzdalības veidos, piemēram, Eiropas pilsoņu iniciatīvā, tiek uzskatīta par visefektīvāko rīcību (46 % kopējā efektivitāte: 12 % ļoti efektīvi, 34 % diezgan efektīvi), kam seko dalība politiskajās kustībās, partijās vai savienībās (42 % kopumā efektīvi: 11 % ļoti efektīvi, 31 % diezgan efektīvi). Tomēr gandrīz puse eiropiešu uzskata, ka šīs divas darbības nav efektīvas (attiecīgi 42 % un 47 %).

Boikotu vai noteiktu produktu iegādi politisku, ētisku vai vides apsvērumu dēļ un dalību demonstrācijā vai cita veida vietējā kustībā par efektīvu uzskata līdzīga respondentu daļa (37 % kopumā efektīvi abi), savukārt dalību apvienībā vai nevalstiskā organizācijā uzskata par visneefektīvāko rīcību (35 % kopā efektīvi: 9 % ir ļoti efektīvi, 26 % ir diezgan efektīvi), un visbiežāk tiek uzskatīts, ka tie vispār nav efektīvi (53 % kopumā nav efektīvi, tostarp 19 % "nepavisam nav efektīvi").

Kopumā vairāk kolektīvās iesaistes veidu, pilsoņu iniciatīvas, politiskās kustības, partijas un arodbiedrības tiek uzskatītas par efektīvākām nekā individuālas vai uz patērētājiem balstītas darbības, piemēram, boikotēšana vai asociatīva iesaiste.

Eiropas barometra ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Jautājums. Par katru no turpmāk minētajām darbībām pastāstiet man, vai uzskatāt, ka tās efektīvi ietekmē politisko lēmumu pieņemšanu ES līmenī pēc vēlēšanām



Uzticēšanās pilsoņu rīcībai dalībvalstīs ir ļoti atšķirīga

Vērtējot valsts līmeņa rezultātus, Malta, Luksemburga un Kipra konsekventi izceļas kā dalībvalstis, kas ir vispārliciecināmākās attiecībā uz pilsoņu rīcības efektivitāti visos piecos pārbaudītajos iesaistes veidos, bieži vien ievērojami pārsniedzot ES27 vidējo rādītāju. Piemēram, 84 % respondentu no Maltas un 81 % respondentu no Luksemburgas uzskata, ka viņi ir apvienības vai NVO biedri, kas ir efektīvi salīdzinājumā ar tikai 35 % ES līmenī. Tas atspoguļo tendenci, kas novērota attiecībā uz apmierinātību ar tiesiskumu, kur tās pašas trīs valstis arī ierindojas visaugstākajā vietā, norādot uz plašāku institucionālās un pilsoniskās uzticēšanās gaisotni šajās dalībvalstīs. Spektra otrā galā Francija ierindojas zemākajā vai gandrīz zemākajā pozīcijā attiecībā uz lielāko daļu pārbaudīto iesaistes veidu, tostarp politiskajām kustībām, partijām vai arodbiedrībām (32 %, zemākais īpatsvars ES) un dalību demonstrācijās vai tautas kustībās (29 %, otrais zemākais rādītājs).

Jaunieši vēlas domāt, ka dalība tiešajos pilsoņu līdzdalības veidos, piemēram, Eiropas pilsoņu iniciatīvā, efektīvi ietekmē ES politisko lēmumu pieņemšanu.

Šķiet, ka dzimums neietekmē uztveri: vīrieši un sievietes, visticamāk, apsvērs arī tiešus pilsoņu līdzdalības veidus, piemēram, Eiropas pilsoņu

iniciatīvu, kas efektīvi ietekmē ES lēmumu pieņemšanu (46 % katrs).

Vecums rāda mazāk lineāru modeli: Šo līdzdalības veidu par efektīvu visbiežāk uzskata vecumā no 15 līdz 24 gadiem (53 %), salīdzinot ar 45 % vecuma grupā no 25 līdz 39 gadiem, 43 % vecuma grupā no 40 līdz 54 gadiem un 46 % vecuma grupā no 55 gadiem, kas nozīmē, ka izceļas jaunākā vecuma grupa, savukārt pārējās trīs vecuma grupas ir salīdzinoši tuvas viena otrai.

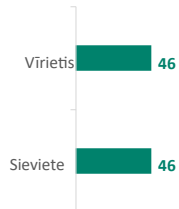
Nodarbošanās atklāj plašāku plaisu: pašnodarbinātie respondenti visbiežāk uzskata, ka iedzīvotāju līdzdalība ir efektīva (52 %), apsteidzot darba ņēmējus un tos, kas nestrādā (46 % katrs), savukārt fiziska darba strādnieki ir vismazāk pārliecināti (40 %).

Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

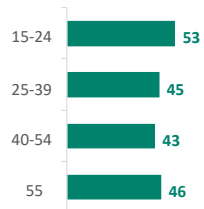
jautājums. Par katru no turpmāk minētajām darbībām pastāstiet man, vai uzskatāt, ka tās efektīvi ietekmē politisko lēmumu pieņemšanu ES līmenī pēc vēlēšanām

Piedalieties tiešākos pilsoņu līdzdalības veidos, piemēram, Eiropas pilsoņu iniciatīvā.

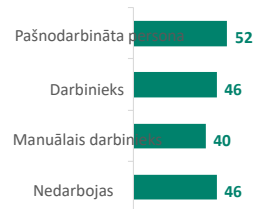
% pēc dzimuma:



% pēc vecuma:



% pēc nodarbošanās:



3. Enerģētikas krīze

3.1 Atjaunojamie energoresursi - galvenais pasākums, lai atteiktos no fosilā kurināmā

Atjaunīgās enerģijas attīstība izceļas kā galvenais pasākums, lai atteiktos no fosilā kurināmā, ko minēja vairāk nekā katrs otrais eiropietis

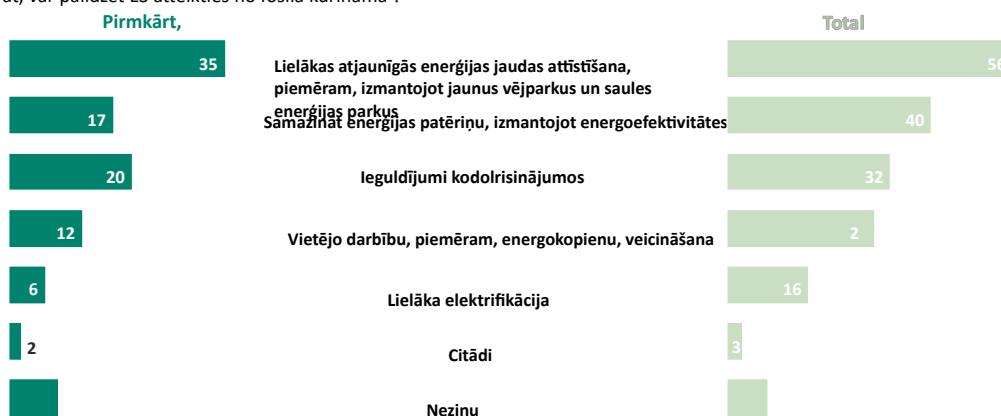
Kad eiropieši domā par to, kas var palīdzēt ES atteikties no fosilā kurināmā, vispirms ir jāattīsta lielāka atjaunīgās enerģijas jauda, piemēram, izmantojot jaunus vējparkus un saules enerģijas parkus (35 %). Tas ir arī visbiežāk minētais elements (56%), kas apstiprina atjaunojamos energoresursus kā skaidru vadošo sviru cilvēku prātos.

Nākamie visbiežāk minētie risinājumi ir enerģijas patēriņa samazināšana, izmantojot energoefektivitātes pasākumus (kopā 40 %) un ieguldot kodolrisinājumos (32 %), un katru no tiem aptuveni trešdaļa līdz divi no pieciem eiropiešiem uzskata par daļu no atbildes. Gandrīz trīs no desmit respondentiem min arī vietējo darbību, piemēram, energokopienību, veicināšanu (29 %), kas liecina par patiesu vēlmi līdztekus liela mēroga risinājumiem izmantot decentralizētākas, uz kopienu orientētas pieejas. Turpretī lielāka elektrifikācija tiek minēta daudz retāk (16 %), kas liecina, ka tā tiek uzskatīta par mazāk tūlītēju vai mazāk labi saprotamu sviru, lai atteiktos no fosilā kurināmā.

Atjaunojamie energoresursi dominē jo īpaši Vidusjūras reģiona dienvidu un austrumu valstīs

Aplūkojot rezultātus valsts līmenī, fosilā kurināmā pārkārtošanas virzītājspēki atspoguļo katras valsts enerģētikas vidi. Vislielākais atbalsts kodolrisinājumiem kā pirmajai reakcijai ir Polijā (30 % salīdzinājumā ar 20 % ES-27 valstīs), Bulgārijā un Zviedrijā (25 % katrā), Slovēnijā (24 %), valstīs, kas jau darbojas vai aktīvi attīsta kodoljaudu, savukārt viszemākais — Kiprā un Maltā (10 %), kā arī Ungārijā un Īrijā (11 %), no kurām nevienai nav kodolprogrammas. Francija izceļas kā izņēmums: neraugoties uz ilglaicīgo paļaušanos uz kodolenerģiju, 20 % Francijas respondentu to min vispirms (tāpat kā ES-27 vidējais rādītājs) un tā vietā vada ES uz energoefektivitātes pasākumiem (22 %, līdzās Luksemburgai 23 %), nevis uz atjaunojamiem energoresursiem, ko viņi min mazāk nekā lielākā daļa citu valstu (30 %). Turpretī atjaunīgās enerģijas jauda dominē Dienvideiropā un Dienvidaustrumeiropā, un Horvātijā, Malta, Kiprā, Ungārijā un Spānijā vispirms minēja, ka tā ir 44–46 %, kas ir krietni virs ES27 vidējā rādītāja 35 %, kas, iespējams, atspoguļo spēcīgāku uztverto saules enerģijas potenciālu. Gandrīz visur (no 12 % līdz 22 % ES27 līmenī), jo īpaši Maltā (13 % līdz 29 %) un Kiprā (14 % līdz 28 %), ievērojami pieaug arī vietējā un vietējā līmeņa pasākumu nozīme, norādot, ka šie risinājumi tiek uzskatīti par vērtīgu papildinājumu, nevis galveno prioritāti. Visbeidzot, atbildes

Q9 Kas, jūsuprāt, var palīdzēt ES atteikties no fosilā kurināmā ?



Eiropas barometra ziņojums
ES uzdevumi un prioritātes

"nezinu" biežāk tiek sniegtas Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs, Somijā un Zviedrijā (12 %), Bulgārijā, Čehijā un Dānijā (10 %), salīdzinot ar Maltu (1 %), Luksemburgu (2 %) vai Spāniju un Īriju (5 %).

Dzimums un izglītība vairāk ietekmē attieksmi pret kodolenerģiju nekā pret atjaunojamiem energoresursiem

Acīmredzama dzimumu nevienlīdzība vērojama arī kodolenerģijas jomā, uz ko norāda 35 % vīriešu kopā salīdzinājumā ar 29 % sievietes, savukārt viedokļi par atjaunojamiem energoresursiem ir lielā mērā līdzīgi starp dzimumiem.

Izglītības līmenis vairāk ietekmē attieksmi pret kodolenerģiju nekā pret atjaunojamiem energoresursiem: atbalsts kodolrisinājumiem pieaug no 24 % to iedzīvotāju vidū, kuriem ir viszemākais izglītības līmenis, līdz 36 % to iedzīvotāju vidū, kuriem ir visaugstākā izglītība, kas ir 12 punktu atšķirība, savukārt atjaunojamo energoresursu īpatsvars ir tikai nedaudz atšķirīgs (52 % līdz 59 %); respondenti ar zemāku izglītības līmeni arī biežāk atbild "nezinu" (11 % salīdzinājumā ar 5 % augsti izglītoto vidū).

3.2 Enerģijas cenu pieaugums: samazināt patēriņu, nevis strukturālas pārmaiņas,

Saskaroties ar enerģijas cenu pieaugumu, eiropieši galvenokārt samazina patēriņu, nevis iegulda strukturālos risinājumos

31 % eiropiešu atgalvo, ka ir samazinājuši kopējo elektroenerģijas patēriņu, reaģējot uz enerģijas cenu pieaugumu pēc kara sākuma Irānā. Otrs izplatītākais pasākums ir rūpīgāka enerģijas patēriņa uzraudzība (27 %), kam seko apkures vai dzesēšanas izmantošanas samazināšana (26 %). Enerģijas patēriņa pielāgošana, lai gūtu labumu no zemākām cenām vai mazāk noslogotām stundām (20 %), un transporta paradumu maiņa (19 %) arī ir viens no visbiežāk ziņotajiem pasākumiem, kas liecina, ka eiropieši pielāgo savu uzvedību vairākās jomās, ne tikai apkures un elektroenerģijas jomā.

Turpretī strukturāli un bieži vien dārgāki vai ilgāka termiņa risinājumi tiek minēti daudz retāk: ieguldot energoefektīvās ierīcēs (16 %), salīdzinot vai mainot enerģijas piegādātāju vai līgumu (14 %), uzstādot atjaunīgās enerģijas risinājumus, piemēram, saules enerģijas paneļus (14 %), un uzlabojot mājokļu izolāciju (13 %), tas viss ievērojami atpaliek no iepriekš minētajiem paradumu pielāgojumiem. Vēl retāk tiek minēti digitālie rīki, lai pārvaldītu enerģijas patēriņu (9 %) un pievienotos energokopienai (5 %), apstiprinot, ka ikdienas paradumu maiņa joprojām ir

vēlamā reakcija uz cenu pieaugumu, pirms tiek rasts jebkāds uz investīcijām balstīts risinājums.

Proti, lai gan 11 % eiropiešu atgalvo, ka viņi vispār nav mainījuši savu enerģijas patēriņa paradumus, tikai 3 % atgalvo, ka nezina, un tas liecina, ka lielākajai daļai eiropiešu ir diezgan skaidra izpratne par to, vai un kā viņi ir pielāgojuši savu uzvedību.

Grieķija un Francija visvairāk samazina patēriņu, savukārt Malta un Luksemburga visvairāk iegulda strukturālos risinājumos

Aplūkojot rezultātus valsts līmenī, Grieķija un Francija izceļas ar savas uzvedības reakcijas intensitāti, ierindojoties starp galvenajām valstīm vairākos pasākumos vienlaicīgi: Grieķijai ir vadošā loma elektroenerģijas patēriņa samazināšanā (43 % salīdzinājumā ar 31 % ES27 valstīs), siltumapgādes vai aukstumapgādes izmantošanas samazināšanā (36 % salīdzinājumā ar 26 % ES27 valstīs) un enerģijas piegādātāja maiņā (20 % salīdzinājumā ar 14 % ES27 valstīs), savukārt Francija arī ierindojas starp trim labākajām valstīm elektroenerģijas patēriņa samazināšanā (36 % salīdzinājumā ar 31 % ES27 valstīs), siltumapgādes vai aukstumapgādes izmantošanas samazināšanā (34 % salīdzinājumā ar 26 % ES27 valstīs) un transporta paradumu mainīšanā (27 % salīdzinājumā ar 19 % ES27 valstīs), kas liecina, ka šīs abas valstis ir veikušas visplašākos vispārējos centienus samazināt savu enerģijas patēriņu.

Q10 Kuras no turpmāk minētajām darbībām (ja tādas ir) esat veikuši, reaģējot uz enerģijas cenu pieaugumu pēc kara sākuma Irānā (2026. gada februāra beigās), lai aktīvāk samazinātu enerģijas patēriņu?



Eiropas barometra ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Malta ir saraksta augšgalā attiecībā uz viedajiem rīkiem vai lietotnēm (27 %), mājokļu izolāciju (25 %), energoefektīvām ierīcēm (24 %) un pievienošanas energokopienai (14 %), un Luksemburga konsekvēnti ierindojas otrajā vai trešajā vietā vienās un tajās pašās pozīcijās (28 % atjaunojamo energoresursu risinājumu uzstādīšanai, 22 % viedo rīku uzstādīšanai, 13 % energokopienām), kas, visticamāk, ir saistīts ar to, ka tās ir mazākas, turīgākas valstis, kurās ir pieejamākas lielākas investīcijas.

Spektra otrā galā Somijā ir vislielākais to respondentu īpatsvars, kuri vispār nerīkojās (25 % salīdzinājumā ar 11 % ES-27 valstīs), apvienojumā ar dažiem zemākajiem rādītājiem gandrīz visās uzvedības svīrās (13 % siltumapgādes vai aukstumapgādes izmantošanas samazināšanai, 9 % energoefektīvām ierīcēm, 2 % energokopienām), iespējams, atspoguļojot jau regulētas vai salīdzinoši zemas enerģijas cenas vai jau energoefektīvu mājokļu fondu. Latvijai, Lietuvai un Slovākijai ir kopumā līdzīgs profils, un liela daļa atbilžu "Nav" (18–20 %). Slovēnija un Horvātija īpaši izceļas ar enerģijas patēriņa pielāgošanu, lai gūtu labumu no mazāk noslogotām stundām, ko minēja attiecīgi 38 % un 31 % respondentu, kas ir krietni virs ES27 vidējā rādītāja 20 %, norādot uz potenciāli attīstītākām vai pievilcīgākām lietošanas laika cenu noteikšanas shēmām šajās divās valstīs.

Visbeidzot, Rumānija un Bulgārija cieši iesaistās patēriņa uzraudzībā (36 % un 24 %) un investē efektīvās ierīcēs vai siltumizolācijā (20–23 %) ar īpaši zemu tendenci mainīt enerģijas piegādātāju (5 % abās valstīs), kas var atspoguļot mazāk konkurētspējīgu vai mazāk pieejamu enerģijas tirgu.

Vecums ir faktors, kas veicina iesaistīšanos enerģijas patēriņa samazināšanā

Sociāldemogrāfiskie sadalījumi liecina par skaidru paaudžu modeli attiecībā uz to, kā eiropieši ir reaģējuši uz enerģijas cenu pieaugumu: gados vecāki respondenti (55+) ievērojami biežāk ir samazinājuši savu elektroenerģijas patēriņu (38 % salīdzinājumā ar 23–24 % respondentu vecumā līdz

40 gadiem) un ciešāk uzraudzījuši savu enerģijas patēriņu (32 % salīdzinājumā ar 22 %), savukārt jaunāki respondenti izceļas ar viedo rīku vai lietotņu plašāku izmantošanu (13 % vecumā no 15 līdz 24 gadiem salīdzinājumā ar 7 % vecuma grupā no 55+) un pievienošanas energokopienai (7 % salīdzinājumā ar 2 %).

4. Tirdzniecības politikas un ekonomiskās suverenitātes uztvere

4.1 Sadarbība tirdzniecības sarunās.

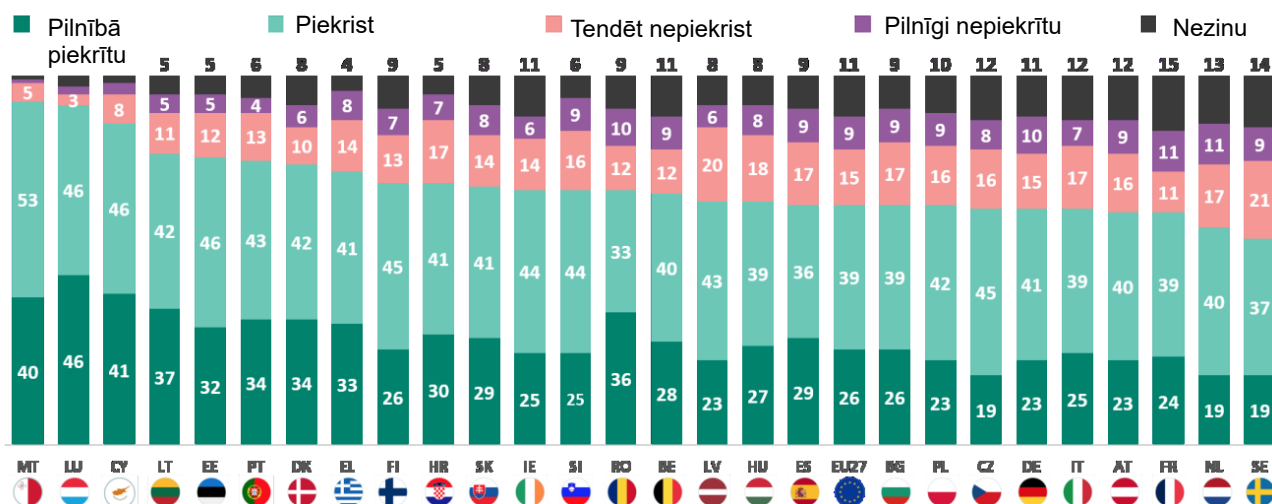
Divas trešdaļas eiropiešu uzskata, ka ES būtu jādažādo sava tirdzniecība un ka dalībvalstīm būtu labāk jārisina sarunas kopā

65 % eiropiešu piekrīt, ka ES būtu jāstiprina sava

ļoti līdzīga tendence vērojama attiecībā uz ES līmeņa sadarbību tirdzniecības sarunās: 62 % eiropiešu uzskata, ka dalībvalstis var sasniegt labākus rezultātus, strādājot kopā ES līmenī (23 % pilnībā piekrīt, 39 % parasti piekrīt). 27 % nepiekrīt (10 % pilnīgi, 17 % parasti), un arī šajā gadījumā 11

jautājums. Kādā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādiem apgalvojumiem?

ES būtu jāstiprina sava ekonomiskā neatkarība, dažādojot tirdzniecības attiecības



ekonomiskā neatkarība, dažādojot tirdzniecības attiecības, tostarp 26 %, kas tam pilnībā piekrīt, un 39 %, kas tam parasti piekrīt. Tikai 24 % respondentu tam nepiekrīt (9 % respondentu tam pilnīgi nepiekrīt, 15 % respondentu tam nepiekrīt), savukārt 11 % respondentu nevar pateikt, vai tas būtu lietderīgi vai ne.

% nav skaidra viedokļa par šo paziņojumu.

Atbalsta līmenis ir ļoti konsekvents abos paziņojumos: 65 % pret 62 %, atšķirība tikai 3 punktu apmērā un atbilžu "nezinu" īpatsvars ir vienāds (11 %), kas norāda uz eiropiešu saskaņotu viedokli, ka autonomāka un koordinētāka ES tirdzniecības pieeja iet roku rokā, nevis tiek uzskatīta par konkurējošām iespējām. Viena būtiska nianse ir

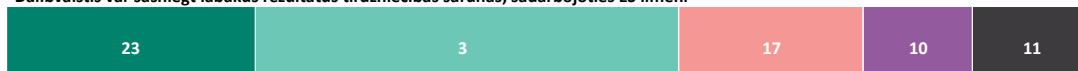
jautājums. Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādiem apgalvojumiem: ?

■ Pilnībā piekrītu ■ Piekrīt ■ Tendēt nepiekrīt ■ Pilnīgi nepiekrītu ■ Nezinu

ES būtu jāstiprina sava ekonomiskā neatkarība, dažādojot tirdzniecības attiecības



Dalībvalstis var sasniegt labākus rezultātus tirdzniecības sarunās, sadarbojoties ES līmenī



Eiropas Komisijas ziņojums
ES uzdevumi un prioritātes

tāda, ka to respondentu īpatsvars, kuri "pilnībā piekrīt", ir nedaudz lielāks attiecībā uz tirdzniecības dažādošanu (26 %) nekā attiecībā uz dalībvalstu sadarbību (23 %), kas liecina, ka ekonomiskā neatkarība rada nedaudz spēcīgāku un izšķirošāku atbalstu nekā institucionālā koordinācija, lai gan abām idejām ir ļoti līdzīgs vispārējais vienošanās līmenis.

4.2 Tirdzniecības attiecību dažādošana.

Vairākuma atbalsts visās 27 dalībvalstīs, atbalsts ES tirdzniecības diversifikācijai ir spēcīgāks mazās atvērtās ekonomikās un nedaudz mērenāks lielākajās ekonomikās.

Lielākā daļa piekrīt šim apgalvojumam visās dalībvalstīs, sākot no 56 % Zviedrijā līdz 93 % Maltā. Mazākās valstīs atbalsts parasti ir lielāks: Malta (93 %), Luksemburga (92 %) un Kipra (87 %), kam seko Lietuva (79 %) un Igaunija (78 %). Turpretī Nīderlandē (59 %) un Zviedrijā (56 %) ir viszemākais vienošanās līmenis, kas joprojām ir vairākums, bet ievērojami tuvāks vienmērīgam sadalījumam. Lielākas ekonomikas atrodas tuvu ES27 vidējam rādītājam vai nedaudz zem tā (65 %). Polija un Spānija tam precīzi atbilst (65 %), savukārt Vācija un Itālija — 64 % un Francija — 63 %. Tas liecina, ka, lai gan ideja par tirdzniecības dažādošanu ir plaši izplatīta visā ES, tā nedaudz mazāk, lai gan joprojām ļoti stingri, rezonē lielākās, pašpietiekamākās ekonomikās nekā mazākās un no tirdzniecības atkarīgākās ekonomikās.

Vislielākais atbalsts ES līmeņa sadarbībai tirdzniecības sarunās ir vismazākajās dalībvalstīs, bet viszemākais — Francijā.

Lielākā daļa piekrīt šim apgalvojumam visās dalībvalstīs, lai gan atbalsta līmenis atšķiras vairāk nekā tirdzniecības diversifikācijai, sākot no 54 % Francijā līdz 92 % Maltā un Kiprā. Malta un Kipra (92 % katra) un Luksemburga (90 %) ir krietni virs pārējās ES, tām seko Portugāle (77 %) un Igaunija (76 %), kas kopumā ir tā pati mazāku ekonomiku grupa, kura arī veicina tirdzniecības diversifikāciju. Lielākas ekonomikas atkal sakopojas tuvu ES27 vidējam rādītājam vai zem tā (62 %). Vācija un Spānija tam precīzi atbilst (62 %), Itālija ir nedaudz zemāka par (61 %), un Francijā ir viszemākais vienošanās līmenis visā ES (54 %), kas ir vienīgā dalībvalsts, kurā atbalsts nepārprotami samazinās zem 60 % atzīmes. Polija (59 %) un Čehija (59 %) arī ierindojas starp rezervētākajām valstīm šajā paziņojumā. Kopumā šī tendence lielā mērā atspoguļo tirdzniecības diversifikācijas tendenci, proti, mazākas, no tirdzniecības vairāk atkarīgas tautsaimniecības izrāda vislielāko vēlmi pēc

koordinācijas ES līmenī, un lielākas dalībvalstis, jo īpaši Francija, pauž salīdzinoši atturīgāku, lai gan joprojām vairākuma atbalstu.

Salīdzinot abus paziņojumus, atbalsts tirdzniecības diversifikācijai (vidēji 65 %) kopumā ir nedaudz lielāks nekā ES līmeņa sadarbībai tirdzniecības sarunās (62 %), bet Francija uzrāda vislielāko atšķirību starp abām valstīm (63 % pret 54 %, 9 punktu atšķirība), padarot to par vienīgo valsti, kas ir zemāka par 60 % attiecībā uz sadarbību. Dānijā un Polijā vērojama līdzīga, maigāka tendence, savukārt Kiprā, Zviedrijā un Latvijā vērojama pretēja virzība, nedaudz vairāk piekrītot sadarbībai ES līmenī nekā diversifikācijai vien. Lielākajā daļā pārējo dalībvalstu abi paziņojumi saņem gandrīz identisku atbalsta līmeni, kas liecina, ka abas idejas parasti tiek uzskatītas par savstarpēji papildinošām, nevis konkurējošām.

Vecums un izglītība ir viskonsekventākie sociāldemogrāfiskie faktori, kas atbalsta vienotāku un daudzveidīgāku ES tirdzniecības politiku

Vecums ir mainīgais lielums, kas visprecīzāk saistīts ar viedokļiem par šiem diviem apgalvojumiem. Respondenti vecumā no 55 gadiem vairāk nekā jaunākas vecuma grupas atbalsta gan ES līmeņa sadarbību tirdzniecības sarunās (68 % salīdzinājumā ar 57 % vecuma grupā no 25 līdz 39 gadiem), gan tirdzniecības dažādošanu (71 % salīdzinājumā ar 59 % vecuma grupā no 25 līdz 39 gadiem), kas ir 11 līdz 12 punktu atšķirība starp visvairāk rezervētajām un visvairāk atbalstošajām vecuma grupām. Izglītības līmenim ir tikpat skaidra loma ES līmeņa sadarbībā, palielinoties no 56 % to iedzīvotāju vidū, kuriem ir zems izglītības līmenis, līdz 66 % augsta līmeņa izglītības vidū, lai gan tirdzniecības diversifikācijā šis gradients ir daudz mazāk izteikts (65 % līdz 69 %, bez skaidra modeļa). Atbalsts ES līmeņa sadarbībai starp vīriešiem un sievietēm ir gandrīz identisks (62 % katrs), savukārt vīrieši drīzāk nekā sievietes atbalsta tirdzniecības dažādošanu (67 % pret 64 %). Ģeogrāfiskās atšķirības ir nelielas, bet konsekventas, un lauku iedzīvotāji nedaudz mazāk atbalsta nekā pilsētu iedzīvotāji, jo īpaši attiecībā uz tirdzniecības dažādošanu (60 % pret 66 %).

5. Uzskati par galvenajām ES problēmām

5.1 Eiropiešu priekšstatī par ES galvenajām problēmām.

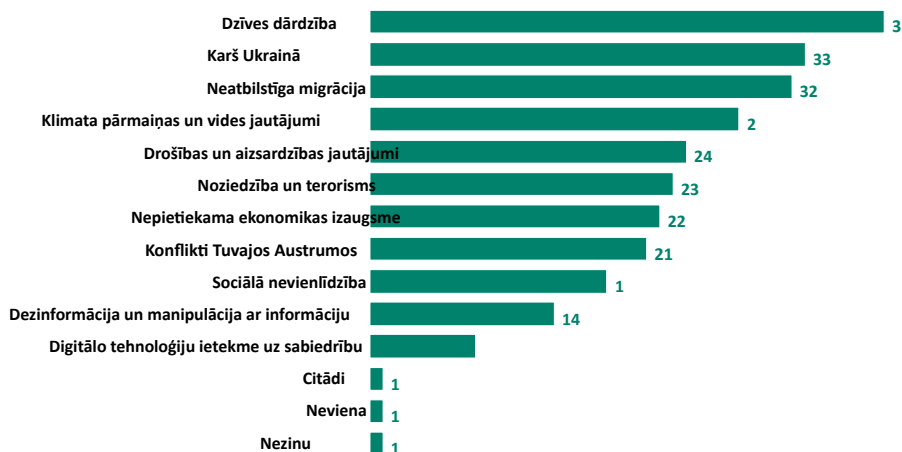
Dzīves dārdzība joprojām ir eiropiešu galvenā problēma, savukārt publiskajā darba kārtībā joprojām dominē ģeopolitiski jautājumi

Dzīves dārdzība joprojām ir problēma, ko eiropieši visbiežāk uzskata par vienu no galvenajām problēmām, ar ko pašlaik saskaras Eiropas Savienība (39 %). Lai gan ekonomiskās bažas ir spēcīgas, tās

galvenajiem jautājumiem liecina par to, cik sarežģīta ir politiskā vide, ar ko pašlaik saskaras Eiropas Savienība.

Salīdzinājums ar iepriekšējo Eiropas Komisijas zibensaptauju, kas tika veikta 2025. gada septembrī, norāda uz ievērojamu sabiedrības bažu attīstību. Dzīves dārdzība ir kļuvusi izteiktāka (+10 punkti), savukārt bažas saistībā ar karu Ukrainā ir ievērojami mazinājušās (14 punkti). Neatbilstīga migrācija arī nedaudz samazinās (-6 punkti), lai gan tā joprojām ir

jautājums. Kuras no turpmāk minētajām problēmām, jūsuprāt, ir pašreizējās galvenās problēmas, ar kurām ES saskaras? (Iespējamās vairākas atbildes, ne vairāk kā 3)



tagad ir cieši saistītas ar ģeopolitiskiem un ar drošību saistītiem jautājumiem. Aptuveni trešdaļa respondentu min karu Ukrainā (33 %) un neatbilstīgu migrāciju (32 %).

Otra bažu grupa pulcējas starp vienu piektdaļu un vienu ceturtdaļu eiropiešu. Klimata pārmaiņas un vides jautājumi (28 %), drošība un aizsardzība (24 %), noziedzība un terorisms (23 %), nepietiekama ekonomikas izaugsme (22 %) un konflikti Tuvajos Austrumos (21 %) saņem salīdzinoši līdzīgu atbalstu, kas liecina, ka eiropieši uztver ES kā tādu, kas vienlaikus saskaras ar vairākām problēmām, nevis dominē vienā jautājumā. Sociālā nevienlīdzība (18 %), dezinformācija un manipulācija ar informāciju (14 %) un digitālo tehnoloģiju ietekme uz sabiedrību (8 %) tiek minēta retāk, taču tās joprojām norāda uz plašāku sabiedrības un informācijas problēmu kopumu. Šis relatīvi līdzsvarotais sadalījums ārpus

viena no trim visbiežāk minētajām problēmām. Uztvere par kontrindikācijām Tuvajos Austrumos (+3 punkti), sociālo nevienlīdzību (+1 punkts) un digitālo tehnoloģiju ietekmi (+1 punkts) ir kļuvusi nedaudz pamanāmāka.

Lielākajā daļā valstu dzīves dārdzība joprojām ir galvenais jautājums, bet tā konkurē ar citām prioritātēm atkarībā no katras valsts ekonomiskās situācijas, ģeogrāfiskā stāvokļa un pakļautības drošības vai migrācijas spiedienam.

Dzīves dārdzība ir īpaši izteikta Īrijā (70 %), kas ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju, kā arī Grieķijā (57 %) un Horvātijā (52 %). To min arī salīdzinoši liels respondentu īpatsvars Kiprā (46 %), Maltā (45 %) un Rumānijā (44 %). Šķiet, ka šajās valstīs iedzīvotāju uztverē par problēmām, ar kurām

Eiropas barometra ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

pašlaik saskaras Eiropas Savienība, dominē ekonomiskais spiediens.

Turpretī Lietuvā (24 %), Čehijā (25 %) un Polijā (28 %) dzīves dārdzība tiek minēta daudz retāk. Tas var liecināt par to, ka ekonomiskās bažas aizēno citi jautājumi, jo īpaši karš Ukrainā un, plašākā nozīmē, ar drošību saistītas bažas. Karš Ukrainā visbiežāk ir minēts Lietuvā (54 %) un Latvijā (48 %), kam seko Ungārijā (46 %), kā arī Somijā un Čehijā (abās 45 %). Tās ir valstis, kurās ģeogrāfiskais tuvums Krievijai vai Baltkrievijai vai spēcīgākas vēsturiskās un drošības saiknes ar konfliktu, visticamāk, padara karu par neatliekamāku problēmu. Vairākās no šīm valstīm kara pamanāmība Ukrainā ir cieši saistīta arī ar lielākām bažām par drošību un aizsardzību: tas jo īpaši attiecas uz Lietuvu (47 %), Somiju (38 %) un Poliju (37 %). Tāpēc rezultāti liecina par skaidru kompromisu bažu hierarhiju: dalībvalstīs, kuras ir tiešāk pakļautas kara ģeopolitiskajām sekām, drošības jautājumi parasti ir svarīgāki par ekonomiskiem vai vides apsvērumiem.

Dalībvalstīs, kurās karš Ukrainā ir mazāk izteikts, citas bažas hierarhijā parasti virzās augstāk. Tas ir īpaši redzams dažās Dienvideiropas daļās. Grieķijā tikai 18 % atzīst, ka karš Ukrainā ir viena no galvenajām ES problēmām, savukārt daudz lielāks respondentu īpatsvars min gan dzīves dārdzību (57 %), gan neatbilstīgu migrāciju (45 %). Spānijā vērojama līdzīga tendence: bažas par karu Ukrainā joprojām ir zem ES vidējā rādītāja (26 %), savukārt visbiežāk minētā problēma ir neatbilstīga migrācija (46 %) un arī klimata pārmaiņu līmenis ir salīdzinoši augsts (31 %). Šie piemēri liecina, ka valstu prioritātes atspoguļo ne tikai vienotu Eiropas darba kārtību, bet drīzāk dažādas ekonomisko, ģeopolitisko, vides un ar migrāciju saistīto problēmu kombinācijas.

Šis kontrasts ir redzams arī vietā, kas atvēlēta klimata pārmaiņām un vides jautājumiem. Šis jautājums joprojām ir salīdzinoši aktuāls tādās valstīs kā Dānija, Francija, Luksemburga un Itālija (35 % katrā), kā arī Spānijā (31 %) un Nīderlandē un Zviedrijā (abās 30 %). Tomēr daudz retāk tas tiek minēts Latvijā (11 %) un Lietuvā (14 %), kur karš Ukrainā ir viens no galvenajiem problēmjautājumiem, un Rumānijā (16 %), kur skaidrāk izceļas dzīves dārdzība un dezinformācija.

Citiem vārdiem sakot, vides jautājumi joprojām ir daļa no Eiropas darba kārtības, bet tie šķiet mazāk svarīgi valstīs, kurās iedzīvotāji lielāku prioritāti piešķir drošībai vai tūlītējam ekonomiskam spiedienam.

Kopumā valstu rezultāti liecina, ka eiropieši kopumā identificē vienu un to pašu problēmu kopumu, bet ne tādā pašā secībā. ES saskaras ar kopīgu problēmu kopumu, taču iedzīvotāju uztveri par to relatīvo nozīmi joprojām spēcīgi ietekmē valstu apstākļi.

Eiropas barometra zibensap ES uzdevumi un prioritātes

Kuras no turpmāk minētajām problēmām, jūsuprāt, ir pašreizējās galvenās problēmas, ar kurām saskaras ES? [Iespējamās vairākas atbildes, ne vairāk kā 3]																																
	ES-27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE				
Dzīves dārdzība	39	43	41	25	32	35	46	70	57	42	40	52	43	46	41	24	41	35	45	36	43	28	41	44	43	36	37	30				
Karš Ukrainā	33	30	37	45	44	35	41	27	18	26	30	33	28	24	48	54	22	46	32	37	27	40	35	41	30	37	45	38				
Neatbilstīga migrācija	32	23	25	40	26	28	25	36	45	46	31	34	34	41	30	31	25	26	35	33	29	34	37	15	39	32	16	22				
Klimata pārmaiņas un vides jautājumi	28	27	18	21	35	25	21	31	22	31	35	23	35	22	11	14	35	31	22	30	29	20	29	16	25	19	25	30				
Drošības un aizsardzības jautājumi	24	23	18	22	31	24	33	15	20	19	23	26	21	31	31	47	32	19	28	26	18	37	24	27	21	23	38	30				
Noziedzība un terorisms	23	21	23	22	20	25	18	23	21	25	26	23	22	20	11	10	23	24	18	22	24	21	18	13	18	18	24	40				
Nepietiekama ekonomikas izaugsme	22	25	25	20	11	24	26	10	32	17	20	26	29	21	26	16	17	26	25	11	23	13	22	26	24	28	23	16				
Con fli cts Tuvajos Austrumos	21	23	25	20	29	19	14	22	21	24	22	18	24	21	16	22	17	16	15	28	15	19	26	18	23	16	17	20				
Sociālā nevienlīdzība	18	22	23	13	15	21	24	9	18	17	18	16	18	17	20	17	21	20	17	15	24	14	18	16	14	24	19	17				
Dezinformācija un manipulācija ar informāciju	14	10	21	19	10	11	19	13	14	18	12	17	10	14	22	19	17	8	12	11	11	22	11	26	19	17	12	13				
Digitālo tehnoloģiju ietekme uz sabiedrību	8	9	7	8	11	8	11	9	4	7	9	12	9	13	6	7	17	7	17	10	9	9	8	9	14	13	7	8				

Sociāldemogrāfiskās atšķirības joprojām ir salīdzinoši nelielas, lai gan vecums konsekventi veido priekšstatus par ES galvenajām problēmām

Salīdzinājumā ar dalībvalstīs novērotajām atšķirībām sociāldemogrāfiskās atšķirības joprojām ir salīdzinoši nelielas. Vairumā grupu eiropieši identificē kopumā vienu un to pašu problēmu hierarhiju, un starp visbiežāk minētajām problēmām pastāvīgi parādās dzīves dārdzība, karš Ukrainā un neatbilstīga migrācija. Tas liecina, ka galvenās problēmas, ar kurām saskaras Eiropas Savienība, ir plaši izplatītas visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no dzimuma, izglītības līmeņa vai dzīvesvietas.

Tomēr vecums parādās kā sociāldemogrāfiska īpašība, kas viskonsekventāk atšķir uztveri. Vecākiem respondentiem ir tendence lielāku uzsvāru likt uz ģeopolitiskiem un ar drošību saistītiem jautājumiem. Cilvēkiem vecumā no 55 gadiem ir ievērojami lielāka iespēja nekā jaunākiem eiropiešiem identificēt karu Ukrainā kā vienu no galvenajām ES problēmām (42 % salīdzinājumā ar 25 % abu respondentu vidū vecumā no 15 līdz 24 gadiem un no 25 līdz 39 gadiem). Tajos biežāk minēta arī neatbilstīga migrācija (38 % pretstatā 22 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem), drošība un aizsardzība (28 % pret 20 %) un konflikti Tuvajos Austrumos (24 % pret 18 %).

Gados jaunāki eiropieši liek lielāku uzsvāru uz sabiedrības problēmām. Respondenti vecumā no 15 līdz 24 gadiem biežāk min sociālo nevienlīdzību (24 % salīdzinājumā ar 16 % vecuma grupā no 55 gadiem) un digitālo tehnoloģiju ietekmi uz sabiedrību (11 % salīdzinājumā ar 6 % vecākajos respondentos). Klimata pārmaiņas joprojām ir nedaudz izteiktākas arī gados vecāku darbspējīgā vecuma pieaugušo un vecāka gadagājuma cilvēku vidū (32 % iedzīvotāju vecumā no 55 gadiem salīdzinājumā ar 24 % respondentu vecumā no 25 līdz 39 gadiem), un tas liecina, ka vides problēmas tagad skar ne tikai jaunākās paaudzes.

Dzīves dārdzība izceļas ar to, ka tā rada ievērojamas bažas visiem iedzīvotājiem. Aptuveni četri no desmit respondentiem to min neatkarīgi no dzimuma, profesijas, māsaimniecības sastāva vai sociālo mediju izmantošanas biežuma, un atšķirības dažādās vecuma grupās ir nelielas (no 36 % respondentu vecumā no 55 gadiem līdz 43 % respondentu vecumā no 40 līdz 54 gadiem). Šis plašais konsenss nostiprina tās kā dominējošās problēmas, ar ko pašlaik saskaras Eiropas Savienība, pozīciju.

Jo īpaši respondenti, kuri uzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai, visticamāk, identificēs karu Ukrainā, klimata pārmaiņas un drošību un aizsardzību kā problēmas vai izaicinājumus. Savukārt

Eiropas Barometra ziņojums
ES uzdevumi un prioritātes

tie, kuri neuzticas ES, liek lielāku uzsvāri uz dzīves
dārdzību un neatbilstīgu migrāciju. Tas liecina, ka
uzticēšanās ES loma drošības un aizsardzības jomā
ir saistīta ar atšķirīgiem priekšstatiem par
problēmām, ar kurām saskaras Eiropas Savienība.

5.2 Prioritātes, ko eiropieši sagaida no ES

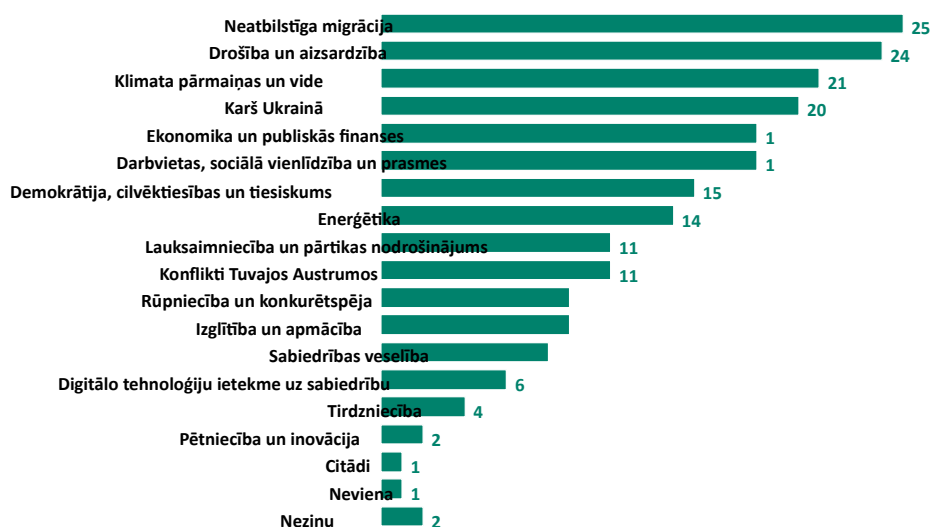
Neatbilstīga migrācija un drošība un aizsardzība ir galvenās prioritātes, kuras eiropieši sagaida, ka ES risinās ciešā sarīdījumā

Atbildot uz jautājumu, kurām jomām ES būtu jāpievēršas prioritārā kārtā, eiropieši piešķir augstāko prioritāti neatbilstīgai migrācijai (25 %) un drošībai un aizsardzībai (24 %). Klimata pārmaiņas un vide (21 %) un karš Ukrainā (20 %) ir cieši saistīti, apstiprinot, ka galvenās prioritātes, ko sagaida no ES, apvieno iekšējo spiedienu, ārējās drošības apsvērumus un ilgtermiņa vides problēmas.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo jautājumu par galvenajām problēmām, ar kurām saskaras ES, sarīdījums ir ciešāk sagrupēts. Prioritāšu sarakstā nav neviena konkrēta jautājuma. Tas liecina, ka eiropieši sagaida nevis to, ka ES koncentrēsies tikai uz vienu galveno jomu, bet gan to, ka tā vienlaikus rīkosies vairākās svarīgās politikas jomās.

Otra prioritāšu grupa attiecas uz ekonomiskiem un sociāliem jautājumiem. 18 % respondentu minēja ekonomiku un publiskās finanses un darbvietas, sociālo līdztiesību un prasmes, savukārt demokrātija, cilvēktiesības un tiesiskums tiek ievēroti 15 % apmērā, bet enerģija — 14 % apmērā. Šie rezultāti liecina, ka ekonomiskie un sociālie apsvērumi joprojām ir svarīgi, pat ja tie ir mazāk nozīmīgi nekā iepriekšējā jautājumā par problēmām. Mazāks eiropiešu īpatsvars min arī citas jomas:

Kuras no turpmāk minētajām jomām, jūsuprāt, ES būtu jārisina prioritārā kārtā?



lauksaimniecība un pārtikas nodrošinājums, kā arī konflikti Tuvajos Austrumos ir minēti 11 %, kam seko rūpniecība un konkurētspēja, kā arī izglītība un apmācība (9 %), sabiedrības veselība (8 %), digitālo tehnoloģiju ietekme uz sabiedrību (6 %), tirdzniecība (4 %) un pētniecība un inovācija (2 %). Kopumā rezultāti liecina par plašu, bet prioritāru programmu, kurā aktuālie ģeopolitiskie un migrācijas jautājumi nedaudz apsteidz ekonomikas, institucionālās un nozaru prioritātes.

Valstu prioritātes kopumā atspoguļo galvenās problēmas, kas apzinātas katrā valstī, bet ar dažām atšķirībām uzsvērā

Neatbilstīga migrācija ir visbiežāk minētā ES prioritāte Spānijā (3 %), Kiprā (34 %) un Grieķijā (33 %), kā arī sasniedz augstu līmeni Čehijā un Īrijā (abās 32 %), Nīderlandē (31 %) un Portugālē (30 %). Tas atspoguļo migrācijas spēcīgo nozīmi vairākās dienvidu dalībvalstīs, kur šī problēma jau tika identificēta kā viena no galvenajām problēmām, ar ko saskaras ES.

Drošība un aizsardzība kopā ar karu Ukrainā ir īpaši nozīmīga valstīs, kas atrodas Savienības austrumu un ziemeļu daļā. Drošība un aizsardzība visbiežāk minēta Lietuvā (40 %), Somijā (38 %) un Polijā (37 %), kam seko Dānija un Igaunija (abās 33 %) un Zviedrija (32 %). Karš Ukrainā ir īpaši nozīmīgs arī Lietuvā (40 %), kā arī Dānijā, Latvijā un Somijā (visās 31 %), Igaunijā un Zviedrijā (abās 28 %). Tāpat kā iepriekšējā jautājumā, šī tendence liecina, ka ģeogrāfiskais tuvums Krievijai vai Baltkrievijai un lielāka pakļautība kara ģeopolitiskajām sekām padara ar drošību saistītus jautājumus neatliekamākus.

Saikne ar iepriekšējo jautājumu ir mazāk tieša attiecībā uz ekonomiskiem apsvērumiem, jo ES prioritāšu sarakstā nav iekļauta dzīves dārdzība kā tāda.

Tā vietā ekonomiskās gaidas tiek paustas tādās jomās kā ekonomika un publiskās finanses vai darbvietas, sociālā līdztiesība un prasmes. Šajā ziņā izceļas Grieķija, kuras ekonomiku un publiskās finanses minēja 32 % respondentu, savukārt šī prioritāte Kiprā sasniedz salīdzinoši augstu līmeni (29 %). Darbvietas, sociālā vienlīdzība un prasmes biežāk tiek minētas Slovākijā (26 %), Latvijā (25 %), Bulgārijā (24 %) un Itālijā (23 %). Tas liecina, ka valstīs, kurās ekonomiskie apsvērumi ir īpaši pamanāmi, gaidas attiecībā uz ES nav koncentrētas vienā postenī, bet gan sadalītas vairākās ekonomikas un sociālās politikas jomās.

Klimata pārmaiņām un videi ir cits modelis. To visbiežāk min Francijā (27 %), Itālijā (26 %) un Dānijā (25 %), un tas ir salīdzinoši augsts arī Maltā un Zviedrijā (abās 24 %), kā arī Īrijā un Portugālē (abās

23 %). Šie rezultāti lielā mērā saskan ar iepriekšējo jautājumu: klimata pārmaiņas un vide ir daudz retāk minētas Latvijā (7 %), Lietuvā un Rumānijā (10 %) un Slovākijā (11 %). Attiecībā uz izpratni par ES galvenajām problēmām vides prioritātes šķiet mazāk svarīgas valstīs, kurās drošības problēmas, karš Ukrainā vai tūlītējs ekonomiskais spiediens aizņem vairāk vietas. Kopumā valstu rezultāti liecina par spēcīgu nepārtrauktību starp Eiropas iedzīvotāju apzinātajām problēmām un jomām, kuras viņi vēlas, lai ES risinātu.

Vecuma struktūras gaidas attiecībā uz ES rīcību ir skaidrākas nekā citi sociāldemogrāfiskie mainīgie lielumi.

Gados vecāki respondenti biežāk piešķir prioritāti ar drošību saistītiem jautājumiem. To cilvēku vidū, kuri ir 55 gadus veci un vecāki, neatbilstīga migrācija ir minēta 31 % apmērā, drošība un aizsardzība – 29 % apmērā un karš Ukrainā – 27 % apmērā. Turpretī 15–24 gadus vecu respondentu vidū šie rādītāji ir zemāki, proti, attiecīgi 16 %, 18 % un 13 %. Tas atspoguļo iepriekšējo jautājumu, kurā gados vecāki respondenti arī biežāk norādīja, ka karš Ukrainā, neatbilstīga migrācija un drošība un aizsardzība ir galvenās problēmas, ar kurām saskaras ES. Turpretī gados jaunāki eiropieši piešķir salīdzinoši lielāku nozīmi sociālajām un institucionālajām prioritātēm. Respondenti vecumā no 15 līdz 24 gadiem biežāk nekā iedzīvotāji vecumā no 55 gadiem min darbu, sociālo vienlīdzību un prasmes (23 % salīdzinājumā ar 14 %), ekonomiku un publiskās finanses (21 % salīdzinājumā ar 16 %), izglītību un apmācību (15 % salīdzinājumā ar 6 %) un demokrātiju, cilvēktiesības un tiesiskumu (19 % salīdzinājumā ar 15 %).

Klimata pārmaiņas un vide neatbilst vienkāršam paaudžu modelim. To min 21 % respondentu vecumā no 15 līdz 24 gadiem, tas samazinās līdz 15 % respondentu vecumā no 25 līdz 39 gadiem un pieaug līdz 25 % respondentu vecumā no 55 gadiem. Tas apstiprina, ka vides problēmas neaprobežojas tikai ar jaunākajām paaudzēm un ka tās joprojām ir daļa no ES prioritārās programmas dažādās vecuma grupās, lai gan ar atšķirīgu intensitāti.

Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Atbilstošās atšķirības ir redzamākas. Respondenti, kuri uzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai, biežāk nekā tie, kuri neuzticas ES, piešķir prioritāti drošībai un aizsardzībai (26 % pret 22 %), karam Ukrainā (23 % pret 16 %) un klimata pārmaiņām un videi (23 % pret 17 %). Savukārt tie, kuri neuzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai, daudz biežāk piešķir prioritāti neatbilstīgai migrācijai (33 % pret 20 %). Šie rezultāti liecina, ka plašāka atbilstība pret ES ir saistīta ar atšķirīgām cerībām attiecībā uz to, kas Eiropas Savienībai būtu jānosaka par prioritāti, pat ja vispārējā bažu hierarhija joprojām ir samērā stabila.

6. ES drošība un aizsardzība

6.1 Priekšstats par valsts drošības apdraudējumu un atbalsts ES aizsardzības autonomijai.

Eiropieši jūtas mazāk tieši apdraudēti nekā 2026. gada sākumā, bet joprojām stingri atbalsta autonomāku Eiropas aizsardzību

Ņemot vērā pašreizējo starptautisko situāciju, Eiropas iedzīvotāji ir vāji informēti par to, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta (52 %), tostarp 19 % piekrīt, bet 33 % piekrīt. Tomēr šī nedrošības sajūta ir strauji samazinājusies salīdzinājumā ar 2026. gada janvāri, samazinoties par 16 procentpunktiem.

Šis samazinājums nenozīmē vājāku atbalstu ES līmeņa aizsardzības spējām. Gluži pretēji, vairāk nekā divas trešdaļas eiropiešu piekrīt, ka ES būtu jāstiprina savas spējas autonomi aizstāvēties pret

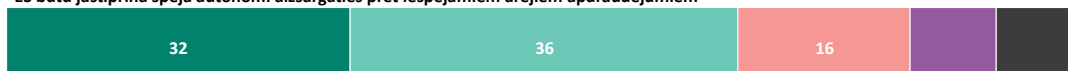
Apdraudējuma apziņa dalībvalstīs joprojām ir nevienmērīga, savukārt atbalsts autonomai ES aizsardzībai ir plaši izplatīts

Valstu līmeņa rezultāti liecina, ka izpratne par valsts drošības apdraudējumiem ES būtiski atšķiras. Vislielākā vienprātība par to, ka personas valsts drošība ir apdraudēta, ir vērojama Kiprā (74 %), kurai seko Malta (66 %), Lietuva (65 %), Lu xembourg (64 %), Igaunija (62 %) un Dānija (61 %). Salīdzinoši augsts līmenis reģistrēts arī Grieķijā (59 %), Rumānijā (58 %), Vācijā (57 %), kā arī Francijā un Polijā (abās 56 %). Turpretī draudu uztvere ir ievērojami zemāka Slovēnijā (32 %), Horvātijā (39 %), Austrijā (42 %), Ungārijā (43 %), Beļģijā un Bulgārijā (abās 44 %), Itālijā (45 %) un Slovākijā (47 %). Šajās valstīs mazāk nekā puse respondentu piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta.

Q7 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādiem apgalvojumiem ?

■ Pilnībā piekrītu ■ Piekrīt ■ Tendēt nepiekrīt ■ Pilnīgi nepiekrītu ■ Nezinu

ES būtu jāstiprina spēja autonomi aizsargāties pret iespējamām ārējiem apdraudējumiem



(MŪSU VALSTS) drošība ir apdraudēta



iespējamām ārējiem apdraudējumiem (6 %), tostarp 32 %, kuri tam pilnībā piekrīt. Tas liecina, ka atbalsts spēcīgākai Eiropas aizsardzībai ir ne tikai reakcija uz tūlītēju valsts nedrošības sajūtu, bet arī atspoguļo plašākas cerības, ka ES būtu jāspēj sevi aizsargāt nedrošākā starptautiskā vidē.

Abu rezultātu kontrasts ir svarīgs. Lai gan tagad mazāk eiropiešu uzskata, ka viņu pašu valsts ir tieši apdraudēta, lielākā daļa joprojām atbalsta ES autonomo aizsardzības spēju stiprināšanu. Tas atbilst prioritātēm, kas noteiktas iepriekšējā iedaļā, kurā drošība un aizsardzība ierindojās starp galvenajām jomām, kuras eiropieši sagaida no ES.

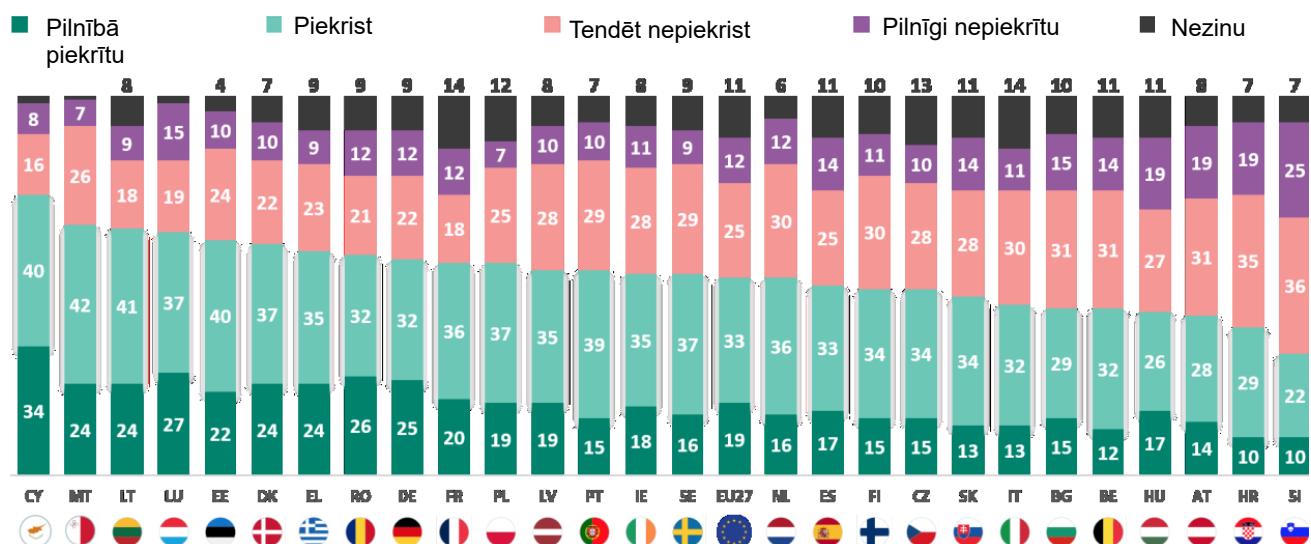
Lielākajā daļā dalībvalstu ir vērojama apdraudējuma sajūtas samazināšanās salīdzinājumā ar 2026. gada janvāri. Vairākās valstīs samazinājums ir īpaši izteikts, jo īpaši Nīderlandē (-25 punkti), Francijā (-24 punkti), Beļģijā (-21 punkts), Itālijā (-19 punkti), kā arī Vācijā un Zviedrijā (abās -18 punkti). Tas liecina, ka ES līmenī novēroto straujo lejupslīdi neveicina neliels skaits valstu, bet tā atspoguļo plašāku šķietamās nedrošības mazināšanos visā Eiropas Savienībā. Tomēr samazinājums nav vienāds: draudu sajūta Kiprā joprojām ir gandrīz stabila (-1 punkts) un pat palielinās Luksemburgā (9 punkti) un Maltā (6 punkti), apstiprinot, ka valstu konteksts turpina veidot drošības uztveri.

Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Atbalsts ES tās autonomo aizsardzības spēju stiprināšanai ir daudz viendabīgāks. Lielākā daļa piekrīt šim apgalvojumam visās dalībvalstīs, sākot no 62 % Itālijā līdz 92 % Maltā. Augstākais līmenis ir Maltā (92 %), Luksemburgā (91 %) un Kiprā (88 %), kam seko Dānija (80 %), Igaunija (79 %), Portugāle (78 %) un Lietuva (77 %). Pat valstīs, kurās atbalsts ir viszemākais, tas joprojām nepārprotami ir balstīts uz vairākumu, piemēram, Itālijā (62 %), Polijā (65 %), Austrijā un Slovēnijā (abās 66 %), kā arī Bulgārijā un Zviedrijā (abās 67 %). Tas liecina, ka, lai gan eiropiešiem ir atšķirīgs viedoklis par to, cik tieši apdraudēti viņi jūtas, atbalsts ES aizsardzības spēju stiprināšanai ir kopīga nostāja visā Eiropas Savienībā.

jautājums. Ņemot vērā pašreizējo starptautisko kontekstu, cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādiem apgalvojumiem?

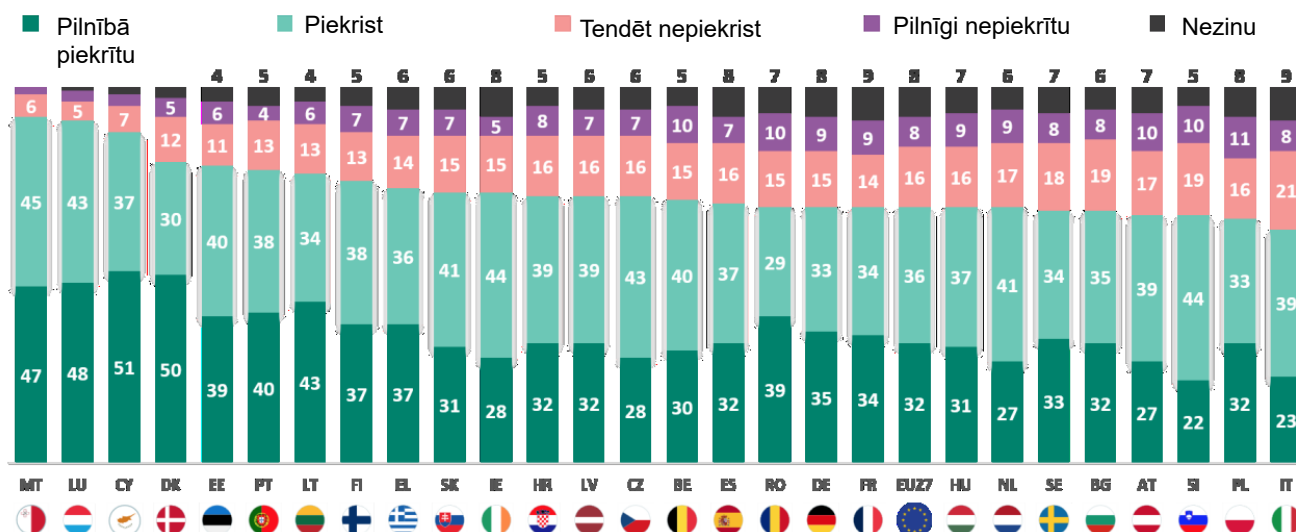
(MŪSU VALSTIS) drošība ir apdraudēta



Eiropas barometra zibensap ES uzdevumi un prioritātes

jautājums. Ņemot vērā pašreizējo starptautisko kontekstu, cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādiem apgalvojumiem?

ES būtu jāstiprina spēja autonomi aizsargāties pret iespējamām ārējiem apdraudējumiem



Vislielākās atšķirības ir attieksmes. Respondenti, kuri uzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai, daudz biežāk atbalsta autonomas ES aizsardzības spējas nekā tie, kuri neuzticas ES šajā jomā (75 % pret 59 %). Līdzīga atšķirība ir vērojama starp tiem, kas ir apmierināti un neapmierināti ar tiesiskuma ievērošanu ES (77 % pret 61 %). Šie rezultāti liecina, ka atbalsts autonomai ES aizsardzībai ir cieši saistīts ar plašāku uzticēšanos ES spējai rīkoties efektīvi. Tomēr pat skeptiskāku grupu vidū atbalsts joprojām ir balstīts uz vairākumu, apstiprinot, ka ES aizsardzības spēju stiprināšana ir visumā kopīga cerība visiem Eiropas iedzīvotājiem.

Sociāldemogrāfiskās atšķirības ir ierobežotas attiecībā uz uztvertajiem draudiem, bet redzamākas attiecībā uz atbalstu autonomai ES aizsardzībai. Sociāldemogrāfiskās atšķirības uztverē, ka kāda valsts ir apdraudēta, joprojām ir salīdzinoši nelielas. Atšķirībā no iepriekšējiem jautājumiem par ES galvenajām problēmām un prioritātēm, vecums nepietiekami strukturē atbildes. Piekrišana tam, ka valsts drošība ir apdraudēta, ir 54 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 24 gadiem un no 25 līdz 39 gadiem, 50 % iedzīvotāju vecumā no 40 līdz 54 gadiem un 53 % iedzīvotāju vecumā no 55 gadiem. Tas liecina, ka tad, kad iedzīvotājiem tiek tieši jautāts par viņu valsts drošību, draudu sajūta ir samērā plaši izplatīta starp paaudzēm. Arī dzimumu atšķirības ir nelielas, lai gan sievietes (54 %) nedaudz biežāk nekā vīrieši (51 %) piekrīt, ka viņu valsts drošība ir apdraudēta.

Atbalsts ES autonomo aizsardzības spēju stiprināšanai liecina par izteiktākiem sociāli demogrāfiskiem modeļiem. Tas ir augstāks 55 gadus vecu un vecāku respondentu vidū (74 %) nekā 15–24 gadus vecu (63 %), 25–39 gadus vecu (62 %) un 40–54 gadus vecu (65 %) respondentu vidū. Tas daļēji saskan ar iepriekšējiem konstatējumiem, kas liecina, ka vecāka gadagājuma respondentiem ir tendence lielāku nozīmi piešķirt ģeopolitiskiem un ar drošību saistītiem jautājumiem.

6.2 Uzticēšanās Eiropas Savienībai drošības un aizsardzības stiprināšanā

Lielākā daļa eiropiešu uzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai, lai gan uzticēšanās ir mērenāka nekā atbalsts autonomai ES aizsardzībai.

Eiropieši uzticas Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu savu tautu (56%), ieskaitot 12 %, kas tai pilnībā uzticas, un 44 %, kas tai parasti uzticas. Salīdzinājumā ar 2026. gada janvāri uzticēšanās ES drošības un aizsardzības stiprināšanai ir palielinājusies par četriem procentpunktiem, savukārt to cilvēku īpatsvars, kuri tai vispār neuzticas, ir samazinājies. Tādējādi rezultāti liecina par mērenu, bet nepārprotamu uzticības uzlabošanu ES spējai rīkoties drošības un aizsardzības jomā.

Šis rezultāts ir jālasa kopā ar iepriekšējo jautājumu. Lai gan vairāk nekā divas trešdaļas eiropiešu piekrīt, ka ES būtu jāstiprina savas spējas autonomi aizstāvēties pret iespējamām ārējiem apdraudējumiem, mazāks vairākums tic, ka ES praksē stiprinās drošību un aizsardzību. Šis trūkums liecina, ka atbalsts spēcīgākas Eiropas aizsardzības principam ir plašāks nekā uzticēšanās ES spējai to īstenot. Tomēr tas, ka uzticēšanās ir vairākumam un kopš 2026. gada janvāra ir palielinājusies, apstiprina, ka daudzi iedzīvotāji uzskata ES par būtisku dalībnieku drošības un aizsardzības jomā.

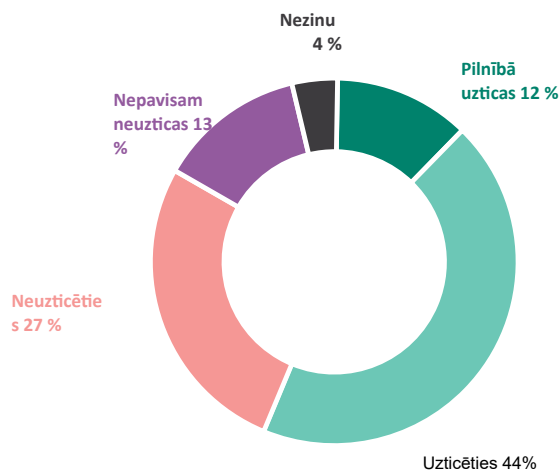
Uzticēšanās Eiropas Savienībai drošības un aizsardzības jomā ir vislielākā Maltā un Luksemburgā un mazāka vairākās lielākajās dalībvalstīs.

Uzticēšanās ES drošības un aizsardzības stiprināšanai dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Visaugstākais līmenis ir Maltā (91 %) un Luksemburgā (88 %), kam seko Kipra (76 %), Portugāle, Dānija un Lietuva (visas 75 %) un Igaunija (72 %). Šajās valstīs uzticēšanās ES spējai aizsargāt iedzīvotājus ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju.

Otrā skalas galā uzticības līmenis ir viszemākais Grieķijā un Čehijā (abās 47 %). Tas ir salīdzinoši zems arī Vācijā un Itālijā (abās 50 %), Slovēnijā un Bulgārijā (abās 52 %), kā arī Francijā un Austrijā (abās 53 %). Tas apstiprina, ka, lai gan gandrīz visās dalībvalstīs uzticēšanās ir vairākumam vai gandrīz vairākumam, vairākās lielās dalībvalstīs, jo īpaši Vācijā, Itālijā un Francijā, uzticēšanās ES lomai drošības un aizsardzības jomā ir ierobežotāka.

Valstu modelis tikai daļēji pārklājas ar iepriekšējā iedaļā aprakstīto valsts apdraudējuma apziņu. Itālijā un Igaunijā augstais uzticēšanās līmenis ES ir saistīts ar spēcīgu izpratni par drošības riskiem, kas liecina, ka valstis, kuras ir vairāk pakļautas Ukrainas kara ģeopolitiskajām sekām, var arī radīt lielāku uzticēšanos ES līmeņa aizsardzības rīcībai. Tomēr tas nav sistemātiski. Dažās valstīs ar salīdzinoši augstu uztverto apdraudējumu, piemēram, Francijā vai Vācijā, uzticēšanās ES šajā jomā ir mērenāka. Tas liecina, ka uzticēšanos ES drošības un aizsardzības

Cik lielā mērā jūs uzticaties Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu tās iedzīvotājus?

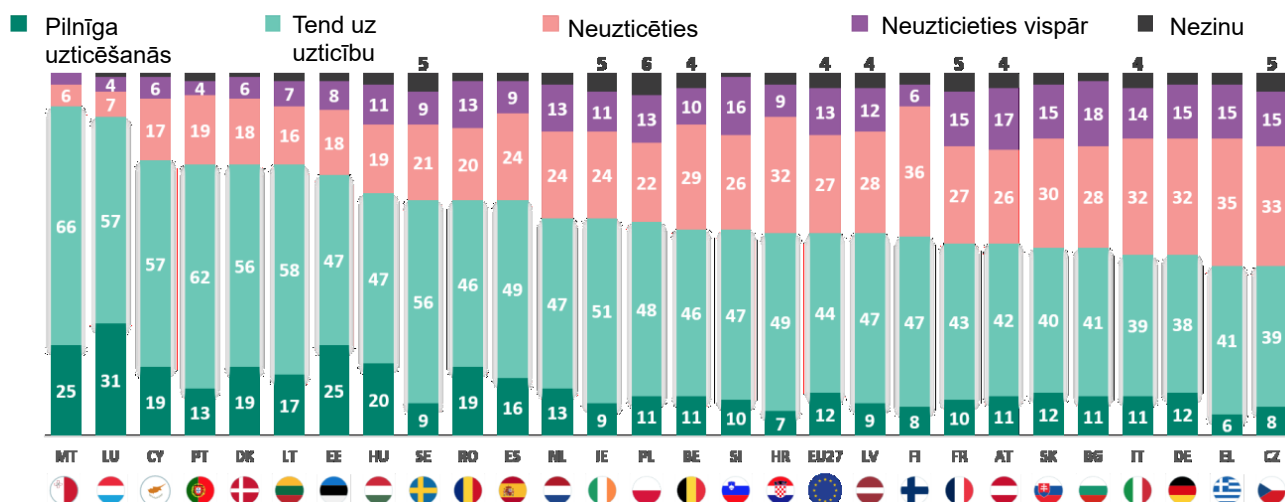


Eiropas Komisijas ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

loma veido ne tikai pakļautība ārējiem apdraudējumiem, bet arī plašāka valsts attieksme pret ES spēju efektīvi rīkoties.

Salīdzinājumā ar 2026. gada janvāri lielākajā daļā dalībvalstu uzticēšanās ir palielinājusies, lai gan dažādā mērā. Vislielākais pieaugums ir vērojams Maltā (24 punkti), Francijā (13 punkti), Luksemburgā (12 punkti), Austrijā (10 punkti) un Slovēnijā (9 punkti). Uzticēšanās ir ievērojami palielinājusies arī Bulgārijā un Ungārijā (abās 8 punkti), Dānijā un Grieķijā (abās 7 punkti) un Beļģijā (seši punkti). Kopējais uzticēšanās pieaugums ir plaši izplatīts, bet nevienmērīgs visā Eiropas Savienībā.

Cik lielā mērā jūs uzticaties Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu tās iedzīvotājus?



Eiropbarometra zibensap ES uzdevumi un prioritātes

Uzticēšanās ES drošībai un aizsardzībai ir lielāka gados jaunāku respondentu vidū un to respondentu vidū, kuriem ir lielāka uzticēšanās ES

Vecums ir viena no visskaidrākajām atšķirībām. Uzticēšanās ES drošības un aizsardzības stiprināšanai ir vislielākā respondentu vidū vecumā no 15 līdz 24 gadiem (65 %) un joprojām pārsniedz ES vidējo rādītāju (56 %) 25–39 gadu vecuma grupā (59 %). Zemāks rādītājs ir respondentiem vecumā no 40 līdz 54 gadiem (53 %) un respondentiem vecumā no 55 gadiem (55 %).

Šis vecuma modelis ir ievērojams, jo vecāka gadagājuma respondenti parasti biežāk uzskata ar drošību saistītus jautājumus par ES problēmām vai prioritātēm. Jaunākie respondenti, šķiet, mazāk jūtas tieši nobažījušies par drošības apdraudējumiem, bet, visticamāk, uzticēsies ES rīcībai šajā jomā. Tas liecina par atšķirību starp apdraudējuma uztveri, kas gados vecāku respondentu vidū parasti ir spēcīgāka, un uzticēšanos ES rīcībai, kas ir spēcīgāka gados jaunāku eiropiešu vidū.

Atšķirības starp dzimumiem ir nelielas, lai gan vīrieši (58 %) nedaudz biežāk nekā sievietes (55 %) uzticas ES šajā jomā. Uzticēšanās ir lielāka arī to respondentu vidū, kuriem ir augstākā izglītība (61 %), nekā to respondentu vidū, kuriem ir vidējā izglītība vai pēcvidusskolas izglītība, kas nav augstākā izglītība (54 %), vai zemāks izglītības līmenis (55 %).

Vislielākās atšķirības ir attieksmes. Respondenti, kuri ir apmierināti ar tiesiskuma ievērošanu ES (79 %), daudz biežāk uzticas ES drošības un aizsardzības stiprināšanai nekā tie, kuri ir neapmierināti (36 %).

Uzticēšanās Eiropas Savienībai aizsardzības jomā ir ievērojami lielāka personām, kas jaunākas par 25 gadiem (65 %).

Cik lielā mērā jūs uzticiaties Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu tās iedzīvotājus?



Tas apstiprina, ka uzticēšanās ES lomai drošības un aizsardzības jomā ir cieši saistīta ar plašāku uzticēšanos Eiropas Savienības darbībai.

7. Tehniskās specifikācijas

Laikposmā no 2026. gada 19. līdz 24. jūnijam demoskopija pēc Eiropas Komisijas Komunikācijas ģenerāldirektorāta (COMM ĢD Sabiedriskās domas un pilsoņu iesaistes nodaļa) pieprasījuma veica šo Eiropas Komisijas zibensaptauju Nr. 584. Tā ir aptauja, ko koordinē Komunikācijas ģenerāldirektorāts (COMM ĢD Sabiedriskās domas un pilsoņu iesaistes nodaļa).

Šī Eiropas Komisijas zibensaptauja aptver visus iedzīvotājus vecumā no 15 gadiem visās 27 ES dalībvalstīs. Šī iedzīvotāju mērķgrupa atbilst plašai sabiedrībai, kā noteikts Eiropas Komisijas zibensaptaujas pamatlīgumā. Kopumā tika pabeigtas 25 904 intervijas, izmantojot datorizētas intervijas tīmeklī (CAWI).

Izslēdzot veidošanā tiek ievērotas pamatlīguma standarta specifikācijas, proti, 1000 intervijas lielākās dalībvalstīs un 500 intervijas mazākās dalībvalstīs (LU, CY, MT).

Interviju skaits pa valstīm

ES	ES	25904	LV	Latvija	1010
BE	Beļģija	1039	LT	Lietuva	1005
BG	Bulgārija	1007	LU	Luksemburga	506
CZ	Čehija	1016	HU	Ungārija	1030
DK	Dānija	1015	MT	Malta	512
DE	Vācija	1008	NL	Nīderlande	1024
EE	Igaunija	1005	AT	Austrija	1017
IE	Īrijas Republika	1036	PL	Polija	1024
EL	Grieķija	1008	PT	Portugāle	1005
ES	Spānija	1005	RO	Rumānija	1014
FR	Francija	1005	SI	Slovēnija	1016
HR	Horvātija	1031	SK	Slovākija	1003
IT	Itālija	1009	FI	Somija	1024
CY	Kipra	521	SE	Zviedrija	1009

Eiropas Komisijas ziņojums
ES uzdevumi un prioritātes

Kļūdas robeža

Apsekojumu rezultātiem piemēro paraugu ņemšanas pielaides. "Kļūdas robeža" izsaka neskaidrību par apsekojuma rezultātu (vai pārliecību par to). Parasti, jo vairāk interviju (izlases lielums), jo mazāka ir kļūdas robeža. Izlasē, kuras lielums ir 500, kļūdas robeža nepārsniedz 4,4 procentpunktus, un izlasē, kuras lielums ir 1000, kļūdas robeža nepārsniedz 3,1 procentpunktu.

(tabula no cita Eiropas Komisijas ziņojuma)

Statistikas rezerves izlases veidošanas procesa dēļ

(ar 95 % ticamības līmeni)

dažādi paraugu lielumi ir rindās

dažādi novērotie rezultāti ir norādīti slejās

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N=500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N=500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000

8. Aptaujas anketa

Intervijas režīms: Tiešsaistē (CAWI)

Mērķa populācija: Sabiedrība kopumā, 15+

Aptvērums: 27 ES dalībvalstis

Praktiskā darba datumi: 2026. gada 19.–24. jūnijs

Paraugs s izē: 25904 intervijas (aptuveni 1000 lielākās valstīs un 500 mazākās valstīs)

Aptvertie sociāldemogrāfiskie jautājumi: vecums, dzimums, izglītība, nodarbošanās, reģions, urbanizācija, mājsaimniecības sastāvs un finansiālas grūtības.

ES: stiprās puses, problēmas un prioritātes

cet. : Kuras no turpmāk minētajām problēmām, jūsuprāt, ir pašreizējās galvenās problēmas, ar kurām saskaras ES? Lūdzu, izvēlieties ne vairāk kā trīs atbildes.

(RANDOMISE 1-11 – MAX. 3 ATJAUNINĀTĀJI)

Sociālā nevienlīdzība 1

Nepietiekama ekonomikas izaugsme 2

Dzīves dārdzība 3

Karš Ukrainā 4

Konflikti Tuvajos Austrumos (M) 5

Klimata pārmaiņas un vides jautājumi 6

Neatbilstīga migrācija 7

Noziedzība un terorisms 8

Digitālo tehnoloģiju ietekme uz sabiedrību 9

Dezinformācija un manipulācija ar informāciju 10

Drošības un aizsardzības jautājumi 11

Pārējie 12

Nav 13

Nezinu 998

jautājums. Kuras no turpmāk minētajām jomām, jūsuprāt, ES būtu jārisina prioritārā kārtā? Lūdzu, izvēlieties ne vairāk kā trīs atbildes.

(RANDOMISE 1-17 – MAX 3 ATJAUNINĀTĀJI)

Neatbilstīga migrācija 1

Karš Ukrainā 2

Drošība un aizsardzība 3

Ekonomika un publiskās finanses 4

Rūpniecība un konkurētspēja 5

Lauksaimniecība un pārtikas nodrošinājums 6

Eiropas Komisijas ziņojums
ES uzdevumi un prioritātes

Klimata pārmaiņas un vide 7
Izglītība un apmācība 8
Darbvietas, sociālā vienlīdzība un prasmes 9
Energētika 10
Tirdzniecība 11
Pētniecība un inovācija 12
Sabiedrības veselība 13
Digitālo tehnoloģiju ietekme uz sabiedrību (N) 14
Demokrātija, cilvēktiesības un tiesiskums 15
Konflikti Tuvajos Austrumos (N) 16
Pārējie 17
Nav 18
Nezinu 998

Demokrātija un tiesiskums ES

jautājums. Kuri no turpmāk minētajiem elementiem, jūsuprāt, ir vissvarīgākie demokrātiskas sabiedrības elementi?

(RANDOMISE 1-10 – MAX 3 ATJAUNINĀTĀJI)

Brīvas un godīgas vēlēšanas 1
Vārda brīvība 2
Plašsaziņas līdzekļu brīvība un neatkarība 3
Tiesiskuma ievērošana un pamattiesību aizsardzība 4
Neatkarīga tiesu sistēma 5
Pilsoņi var piedalīties publiskās debatēs un lēmumu pieņemšanā 6
Politisko līderu pārredzamība un pārskatatbildība 7
Minoritāšu tiesību ievērošana 8
Korupcijas apkarošana 9
Spēcīga opozīcija, kas spēj kritizēt valdību 10
Pārējie 11
Neviena no šīm 12
Nezinu 13

Q4 Ov dzēš, cik apmierināts vai neapmierināts esat ar tiesiskuma ievērošanu...

(Tikai viens skatītājs)

		Ļoti apmierināts(-Drīzāk a)	Drīzāk apmierināts(-a)	Drīzāk neapmierināts(-a)	Ļoti neapmierināts(-a)	Nezinu
1	(MŪSU VALSTS)	1	2	3	4	998
2	ES	1	2	3	4	998

Eiropas barometra ziņojums
ES uzdevumi un prioritātes

5. jautājums. Pastāstiet man par katru no turpmāk minētajām darbībām, vai uzskatāt, ka tās ir efektīvas vai nav saistītas ar politisku lēmumu pieņemšanu ES līmenī pēc vēlēšanām?

(RANDOMISE – ONE ANSWER PER LINE)

		Ļoti efektīvi	Daļēji efektīvi	Ne efektīvi	Pārāk neefektīvi	Pavisam neefektīvi	Nezinu
1	jābūt asociācijas vai nevalstiskas organizācijas biedram;	1	2	3	4		998
2	Piedalīties Eiropas pilsoņu iniciatīvā (pieprasījumu ir parakstījis vismaz viens miljons pilsoņu vismaz septiņās dalībvalstīs, aicinot Eiropas Komisiju ierosināt jaunus tiesību aktus jomās, kurās Komisijai ir pilnvaras rīkoties) vai Eiropas pilsoņu paneļdiskusijā (pēc nejaušības principa atlasīta pilsoņu asambleja ES līmenī, kas sadarbojas politikas ieteikumu izstrādē).						
3	Piedalīties politisko kustību partijās vai savienībās						
4	Boycott vai iegādāties noteiktus produktus politisku, ētisku vai vides apsvērumu dēļ						
5	Piedalīties demonstrācijā vai protestā						

Neatkarība un tirdzniecība

jautājums. Kādā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādiem apgalvojumiem?

(ROTĀTS – VIENS ANSWER PER LINE)

		Pilnībā piekrītu	Piekrīst	Tendēt nepiekrīst	Pilnīgi nepiekrītu	Nezinu
1	Dalībvalstis var sasniegt labākus rezultātus tirdzniecības sarunās, sadarbojoties ES līmenī	1	2	3	4	998
2	ES būtu jāstiprina sava ekonomiskā neatkarība, dažādojot tirdzniecības attiecības	1	2	3	4	998

D eference, tostarp turpmākā drošības stratēģija

jautājums. Ņemot vērā pašreizējo starptautisko kontekstu, cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat šādiem apgalvojumiem?

(ROTĀTS – VIENS ANSWER PER LINE)

		Pilnībā piekrītu	Piekrīst	Tendēt nepiekrīst	Pilnīgi nepiekrītu	Nezinu
1	(MŪSU VALSTS) drošība ir apdraudēta	1	2	3	4	998
2	ES būtu jāstiprina spēja autonomi aizsargāties pret iespējamām ārējām apdraudējumiem (N)	1	2	3	4	998

Cik lielā mērā jūs uzticaties Eiropas Savienībai, lai stiprinātu drošību un aizsardzību Eiropā un labāk aizsargātu savus pilsoņus?

(Tikai viens skatītājs)

Pilnīga uzticēšanās	1
Tend uz uzticību	2

Eiropas barometra ziņojums ES uzdevumi un prioritātes

Nezticēties	3
Nezticēties vispār	4
Nezinu	4

Enerģētikas krīze

jautājums. Kas, jūsuprāt, var palīdzēt ES atteikties no fosilā kurināmā?

(Ārkārtīgi ir izslēdzama – un tad – daudzkārtēja – RANDOMISE)

Lielāka elektrifikācija	1
Enerģijas patēriņa samazināšana ar energoefektivitātes pasākumiem	2
Vietējo darbību, piemēram, energokopienību, veicināšana	3
Lielākas atjaunīgās enerģijas jaudas attīstīšana, piemēram, izmantojot jaunus vējparkus un saules enerģijas parkus	4
Ieguldījumi kodolrisinājumos	5
Citādi	6
Nezinu	998

1. Pirmkārt?

2. Un tad?

Vai, reaģējot uz enerģijas cenu pieaugumu pēc kara sākuma Irānā (2026. gada februāra beigās), esat veicis kādu no turpmāk minētajām darbībām, ja tādas ir veiktas, lai samazinātu enerģijas patēriņu un aktīvāk pārvaldītu enerģijas patēriņu? Jums ir ...

(Iespējami vairāki lietotāji — neviens un DK ir izslēdzami — RANDOMISE)

Samazināts apkures vai dzesēšanas izmantojums	1
Samazināts kopējais elektroenerģijas patēriņš	2
Uzlabota mājas izolācija vai energoefektivitāte	3
Ieguldīts energoefektīvākās ierīcēs	4
Ciešāk uzraugiet savu enerģijas patēriņu	5
Saīdinot vai mainot savu enerģijas piegādātāju vai līgumu	6
Izmantotie viedie rīki vai lietotnes enerģijas patēriņa pārvaldībai	7
Korigēts enerģijas patēriņš, lai gūtu labumu no zemākām cenām vai samazināta patēriņa stundās ar augstākām cenām (piemēram, no rīta, vakarā)	8
Uzstādīti vai apsvērti atjaunīgās enerģijas risinājumi (piemēram, saules enerģijas paneļi)	9
Pievienojies energokopienai	10
Mainījāt savus transporta paradumus, lai samazinātu enerģijas patēriņu	11
Citādi	12

Eiropabarometra zibensap
ES uzdevumi un prioritātes

Neviena	13
Nezinu	998

Sociālie plašsaziņas līdzekļi

jautājums. Kādas ir jūsu bažas par šādiem riskiem, ar kuriem bērni saskaras sociālajos medijos?

(Viens ANSWER TIKAI - RANDOMISE)

	Ļoti nobažījies	Diezgan noraizējies	Ne pārāk noraizējies	Nemaz nav skats	Nezinu	
1 Kaitīga satura iedarbība (piemēram, vardarbība, paškaitējums, ekstrēmisms, padomi par kaitīgu veselību vai kosmētiku)	1	2	3	4	998	
2 Uzmācšanās tiešsaistē vai seksuāla izmantošana	1	2	3	4	998	
3 Kiberiebiedēšana vai aizskaršana	1	2	3	4	998	
4 Atkarību izraisošs dizains	1	2	3	4	998	
5 Datu privātuma riski (piemēram, bērnu personas datu vākšana)	1	2	3	4	998	
6 Pieņemšana darbā par nelikumīgām darbībām	1	2	3	4	998	

Digitālo pakalpojumu aktā (DPA) ir noteikts, ka tiešsaistes platformām ir labāk jāaizsargā bērni no kaitējuma, kas varētu rasties, piemēram, izmantojot iebiedēšanu tiešsaistē, iedraudzināšanu, eksponētību vardarbīga ekstrēmisma materiāliem, atkarību izraisošu dizainu vai tā dēvētos trušu caurumus. Kura no turpmāk minētajām darbībām, jūsuprāt, ES būtu jāveic, lai vēl vairāk stiprinātu bērnu aizsardzību tiešsaistē?

(Tikai viens skatītājs)

Pieņemt ES līmeņa noteikumus, kas aizliedz sociālo mediju pakalpojumu sniedzējiem piedāvāt savus pakalpojumus bērniem, kuri ir jaunāki par noteiktu vecumu	1
Pieņemt ES līmeņa noteikumus, kas uzliek sociālo mediju pakalpojumu sniedzējiem pienākumu atlikt piekļuves piedāvāšanu konkrētiem nedrošiem sociālajiem medijiem bērniem, kuri ir jaunāki par noteiktu vecumu	2
Stiprināt tiesībaizsardzības iestādēm piešķirtos resursus	3
Atstāt vecāku un skolu ziņā bērnu drošības tiešsaistē pārvaldību bez papildu ES līmeņa pasākumiem	4
Papildu pasākumi nav vajadzīgi	5
Nezinu	998

Jautājumi par dezinformēšanu

Q 13 Pēdējo septiņu dienu laikā, cik bieži jūs esat saskārušies ar informāciju tiešsaistē, ka you...

(viena ANSWER līnija)

Katru dienu vai Vairākas reizes Retāk Nekad Nezinu

Eiropbarometra zibensap
ES uzdevumi un prioritātes

	gandrīz katru dienu	nedēļā				
1 Bija šaubas par to, vai tā ir uzticama	1	2	3	4	998	
2 Tiek uzskatīts par nepatiesu vai maldinošu	1	2	3	4	998	
Iespējams, ka tā ir bijusi daļa no ārvalsts						
3 vai organizācijas mēģinājuma ietekmēt jūsu viedokli.	1	2	3	4	998	

ASK visi

Q14 Ko jūs parasti darāt, ja tiešsaistē saskaraties ar informāciju, kas, jūsu prātā, varētu būt nepatiesa vai maldinoša?

(Iespējami vairāki ieņēmumi – 1.–5. red.)

Ignorēt to	1
Pārbaudiet to, salīdzinot ar citiem avotiem	2
Ziņojiet par to platformai vai tīmekļa vietnei	3
Apspriediet to ar draugiem / ģimeni	4
Kopīgojiet to tiešsaistē	5
Nezinu	998

ASK visi

jautājums. Kuri no turpmāk minētajiem pasākumiem, ja tādi ir, būtu jānosaka par prioritāriem, lai samazinātu nepatiesas vai maldinošas informācijas negatīvo ietekmi tiešsaistē?

(MAX. 2 ATJAUNINĀJUMI – NAV PIEEJAMS UN DK ir IZSLĒGTS – 1.–6. RANDOMISE)

Stingrāki noteikumi tiešsaistes un sociālo mediju platformām	1
Plašāka iedzīvotāju izglītošana un plašsaziņas līdzekļu lietotprasme	2
Neatkarīgāka tiešsaistes satura faktu pārbaude	3
Stingrākas sankcijas pret nelikumīgu tiešsaistes saturu un darbībām	4
Mākslīgā intelekta radīta vai manipulēta satura skaidra marķēšana	5
Minimālais vecuma sliekšnis piekļuvei sociālajiem medijiem	6
Papildu pasākumi nav vajadzīgi	7
Nezinu	998

ASK visi

DX 1 Kā jūs izmantojat sociālo mediju platformas, lai iegūtu informāciju par aktuāliem jautājumiem vai politiskiem jautājumiem?

(Tikai viens skatītājs)

Eiropas Komisijas ziņojums
ES uzdevumi un prioritātes

Vairākas reizes dienā	1
Reizi dienā	2
Vairākas reizes nedēļā	3
Retāk	4
Nekad	5
Nezinu	998